

NOKUTs tilsynsrapporter

# Kunsthøgskolen i Oslo

Akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendprogram og akkreditering som vitenskapelig høyskole

September 2015



NOKUT 

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere institusjoner. Institusjoner som ønsker å få utvidede fullmakter må søke NOKUT om akkreditering av ny institusjonskategori: akkreditert høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet. På grunnlag av NOKUTs akkreditering avgjør Kongen i statsråd institusjonens status.

<b>Institusjon:</b>	Kunsthøgskolen i Oslo
<b>Sakkyndige:</b>	Professor Ole Lützow-Holm, Göteborgs universitet (leder) Forskningsleder Henrik Oxvig, Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering Senior kurator Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design Stipendiat Ellen M. Stabell, Norges musikkhøgskole
<b>Dato for vedtak:</b>	24.09.2015
<b>NOKUTs saksnummer</b>	14/573

## Forord

I følge lov om universiteter og høyskoler kan institusjoner som tilbyr høyere utdanning søke om akkreditering til en annen institusjonskategori og få utvidede fullmakter. I følge Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, kan en institusjon også søke om å få akkreditert deltakelse i institusjonsovergrepene stipendiatprogram. NOKUT har fått i oppdrag å behandle slike søknader. Kunsthøgskolen i Oslo har fått anledning til å søke om akkreditering av sin deltakelse i institusjonsovergrepene stipendiatprogram og akkreditering som vitenskapelig høyskole i en samlet søknad.

Den sakkyndige komiteen som har vurdert søknad fra Kunsthøgskolen i Oslo om akkreditering av deltakelse i institusjonsovergrepene stipendiatprogram og akkreditering som vitenskapelig høyskole besøkte institusjonen 15. og 16. juni, og leverte sin rapport 2. juli 2015. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Professor Ole Lützow-Holm, Göteborgs universitet (leder)
- Forskningsleder Henrik Oxvig, Kunsthøgskolen i Oslo
- Seniorrådgiver Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
- Stipendiat Ellen M. Stabell, Norges musikkhøgskole

Seniorrådgiver Gro Hanne Aas, NOKUT, var komiteens sekretær.

NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Kunsthøgskolen i Oslo som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Dette dokumentet inneholder rapporten fra den sakkyndige komiteen og uttalelsen til rapporten fra Kunsthøgskolen i Oslo, som var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 24. september 2015. Følgende vedtak ble fattet:

1. Kunsthøgskolen i Oslo sin deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram tilfredsstiller kravene til akkreditering slik disse er utformet i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning § 7-5.
2. Kunsthøgskolen i Oslo sin deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram akkrediteres. Akkrediteringen gjelder for fagområdet kunst, slik dette er avgrenset i tilsynsrapporten.
3. Kunsthøgskolen i Oslo tilfredsstiller kravene til akkreditering slik disse er utformet i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3.3 (2), og forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning §§ 4-1 til 4-6.
4. Kunsthøgskolen i Oslo akkrediteres som vitenskapelig høyskole for fagområdet kunst, jf. punkt 2 i vedtaket.

Oslo, 24. september 2015



Terje Mørland  
direktør

## Innhold

<b>1</b>	<b>Bakgrunn og grunnlag for vurderingen .....</b>	<b>1</b>
1.1	Bakgrunn .....	1
1.2	Kort beskrivelse av institusjonen.....	2
1.3	Kort beskrivelse av stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.....	3
1.4	Kort beskrivelse av institusjonens deltakelse i stipendiatprogrammet.....	4
1.5	Grunnlag for vurderingene .....	5
1.6	Komiteens tolkning av mandatet .....	5
1.7	Om rapporten.....	6
<b>2</b>	<b>Akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendiatprogram.....</b>	<b>7</b>
2.1	Reglement for deltakelse i programmet.....	7
2.2	Rettigheter og plikter .....	10
2.3	Fagmiljøets størrelse og kompetanse.....	12
2.4	Aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet.....	14
2.5	Integrering av stipendiatenes deltakelse .....	17
2.6	Institusjonens deltakelse i programmets fellesdel .....	18
2.7	Institusjonens tilbud om kurs.....	19
<b>3</b>	<b>Akkreditering som vitenskapelige høyskole .....</b>	<b>21</b>
3.1	Institusjonens organisering og infrastruktur .....	21
3.2	Krav til kunstnerisk utviklingsvirksomhet og forskning relatert til fagområder .....	27
3.3	Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger.....	34
3.4	Krav til akkreditering, rekruttering og gjennomstrømming .....	35
3.5	Krav til forskerutdanningen eller tilsvarende stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid .....	36
3.6	Tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk .....	38
<b>4</b>	<b>Konklusjon.....</b>	<b>40</b>
<b>5</b>	<b>Komiteens råd om videre utvikling.....</b>	<b>40</b>
<b>6</b>	<b>Vedlegg.....</b>	<b>42</b>
6.1	Mandat for den sakkyndige komiteen .....	42
6.2	Standarder og kriterier .....	43
<b>7</b>	<b>Appendix: Uttalelse fra Kunsthøgskolen i Oslo til rapport fra sakkyndig komité... 45</b>	<b>45</b>

# 1 Bakgrunn og grunnlag for vurderingen

## 1.1 Bakgrunn

Kunsthøgskolen i Oslo søkte 15. oktober 2014 om akkreditering av deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram, og om å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole. Justert søknad forelå i desember 2014, og i februar fikk NOKUT oversendt dokumentasjon vedrørende tilpassingen til reviderte *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid*, gjeldende fra 1. januar 2015.

I Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitet i høyere utdanning<sup>1</sup> legges det til grunn at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid kan vurderes på linje med doktorgradsutdanninger ved andre institusjoner, og at kunsthøgskolene i Oslo og Bergen kan vurderes i henhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler etter akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid:

### § 3-1 Akkreditering av studier

(4) Høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som den enkelte høyskole selv gir, som tilsvarende doktorgradsprogram, jf. § 3-3 annet og tredje ledd [fjerde ledd etter revidering av forskrift per 15.03.11]. Akkreditering kan også gis på grunnlag av høyskolens bidrag i et felles stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.

### *Merknader til § 3-1. Akkreditering av studier*

Stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. merknader til tredje ledd [fjerde ledd etter revidering av forskrift per 15.03.11], inngår i begrepet «tilsvarende» til doktorgrad, jf. også universitets- og høyskoleloven § 3-3 annet ledd.<sup>2</sup>

...

Departementet har i Ot.prp. nr. 79 (2003–2004) lagt til grunn at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid ved kunsthøgskolene kan vurderes på linje med doktorgradsutdanninger ved andre institusjoner, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003–2004), kapittel 4.3.4. I forlengelsen er det lagt til grunn at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning når det gjelder institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003–2004), kapittel 3.2.4. Kunsthøgskolene og eventuelt andre institusjoner som deltar i slikt stipendprogram, skal dermed kunne søke om å få de samme faglige fullmaktene på mastergradsnivå som institusjoner med doktorgradsutdanning. Stortinget har gitt sin tilslutning til dette. I stortingskomiteens innstilling er det forutsatt at kunsthøgskolene i Oslo og Bergen blir vurdert i forhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler og akkreditering for kunstneriske stipendprogram tilsvarende doktorgrad; jf. Innst.O.nr.48 (2004–2005), kapittel 3.2.

Dette vil kreve at NOKUT foretar en faglig vurdering av institusjonenes egeninnsats i programmet og bidrag til programmet som helhet, og eventuelt gir akkreditering.

<sup>1</sup> FOR 2010-02-01 nr. 96: Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

<sup>2</sup> § 3-3 annet ledd i universitets- og høyskoleloven: Institusjoner som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller høyskole, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 3-2. Innenfor de fagområder der de kan tildele doktorgrad eller tilsvarende, bestemmer de selv hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader eller yrkesutdanninger fastsatt med hjemmel i § 3-2. For fagområder der de ikke kan tildele doktorgrad, fastsetter departementet slike bestemmelser.

Det eksisterende felles stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid er institusjonsovergrepene og altså ikke faglig og administrativt forankret ved bestemte institusjoner. Stipendprogrammet er i dag åpent for deltakelse fra flere institusjoner, ikke bare kunsthøgskolene. Bestemmelsen om at institusjonene kan søke om akkreditering, er derfor ikke avgrenset til bare å gjelde de to nevnte institusjonene, men gjelder generelt.

Søknaden er begrunnet i sidestillingen av kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) og forskning i universitets- og høyskoleloven:

Universitets- og høyskoleloven anerkjenner at kunstnerisk utviklingsarbeid er en faglig forutsetning for relevant kunstutdanning på høyere nivå, slik forskning er det for andre fag innen høyere utdanning, og at forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom ulike metoder og uttrykksformer frambringer ny innsikt som er verdifull for samfunnet. Den eksplisitte fremhevingen og verdsettingen av det kunstneriske feltet har vært avgjørende for at høyere kunstutdanning i Norge kunne utvikle strategier basert på kunstnerisk kjernekompetanse.

I forskriftene for Kunnskapsdepartementet og NOKUT er kunstnerisk utviklingsarbeid likestilt med forskning i tråd med formuleringene i loven (s. 6).

Fram til 2005 var de to kunsthøgskolene en egen institusjonskategori i universitets- og høyskoleloven. Fra 2005 inngår de i kategorien høyskole. Kunsthøgskolene argumenterte i denne prosessen for at de på grunn av sitt særlige nasjonale faglige ansvar burde plasseres i gruppen vitenskapelig høyskole. I sine merknader til lovforslaget, jf. Innst.O.nr. 48 (2004–2005), uttalte Stortingskomiteen:

Komiteen er enig i at kategorien kunsthøgskoler nå går ut av lovteksten, men forutsetter at dette også innebærer at kunsthøgskolene i Oslo og Bergen snarest mulig blir vurdert i forhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler, og akkreditering for kunstneriske stipendiatprogram tilsvarende doktorgrad. Departementet bør legge til rette for at akkrediteringsprosessen kan gå raskt.

På bakgrunn av komiteens merknader har NOKUT lagt til rette for at akkrediteringsprosessen kan gå raskt ved at de to akkrediteringene gjennomføres parallelt, men slik at akkreditering av deltakelsen i stipendiatprogrammet er en forutsetning for akkreditering som vitenskapelig høyskole. En slik prosess ble i 2013-14 gjennomført for Kunst- og designhøgskolen i Bergen. Kunsthøgskolen i Oslo viser i sin søknad til denne prosessen, og tilkjenner at deres egen søknad i vesentlig grad bygger på de samme forutsetningene som søknaden fra Kunst- og designhøgskolen i Bergen.

## **1.2 Kort beskrivelse av institusjonen**

Kunsthøgskolen i Oslo ble etablert i 1996 som en oppfølging av den nasjonale høyskolereformen, og var en sammenslåing av Statens balletthøgskole, Statens håndverks- og kunstindustriskole, Statens kunstakademi, Statens operahøgskole og Statens teaterhøgskole. Alle avdelingene ble samlokalisert i 2010 på Grünerløkka sentralt i Oslo.

Kunsthøgskolen i Oslo hadde i 2014 vel 520 studenter og rundt 190 ansatte. 110 er ansatt i teknisk-administrative stillinger, organisert i seks seksjoner: Studier og forskning, økonomi og infrastruktur, bibliotek og arkiv, teknisk produksjon, personal og organisasjon, kommunikasjon og service.

Undervisnings- og forskerstillinger utgjør 79,4 årsverk, hvorav 93 prosent er ansatt på kunstnerisk grunnlag. Ansatte på vitenskapelig grunnlag i teoretiske fag utgjør 5,2 årsverk. Over 70 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger har førstestillingskompetanse.

Høgskolen tilbyr 21 studieprogram fordelt på de seks faglige avdelingene:

- Balletthøgskolen (73 studenter)
- Design (143 studenter)
- Kunstakademiet (101 studenter)
- Kunst og håndverk (145 studenter)
- Operahøgskolen (17 studenter)
- Teaterhøgskolen (43 studenter).

Høgskolen har delt ledelse på institusjonsnivå og enhetlig ledelse på avdelingsnivå. Rektor er valgt og er leder for styret, og direktøren er styrets sekretær. De seks dekanene er ansatt. Organiseringen innen avdelingene varierer noe, men gjennomgående finnes det programansvarlige for ett eller flere studieprogram.

Kunsthøgskolen i Oslo søker akkreditering for fagområdet kunst, som omfatter hele den faglige virksomheten ved institusjonen, unntatt praktisk-pedagogisk utdanning. Faggrupper brukes som betegnelse på virksomheten på avdelingsnivå. Kunsthøgskolen opplyser at begrepsbruken bygger på en modell anbefalt av NIFU, og Program for kunstnerisk utviklingsarbeid legger tilsvarende begrepsbruk til grunn for virksomheten<sup>3</sup>.

### **1.3 Kort beskrivelse av stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid**

Det institusjonsovergrepene stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid ble etablert i 2003, og omfatter musikk, film, scenekunst, design og visuell kunst. Kunst- og designhøgskolen i Bergen ble oppnevnt til å være operatør for programmet. I 2009 fikk programmet egen administrativ leder og i 2012 en programsekretær.

I 2010 ble det etablert et prosjektprogram for finansiering av kunstnerisk utviklingsarbeid. Stipendiatprogrammet og Prosjektprogrammet utgjør til sammen Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Program for kunstnerisk utviklingsarbeid er fra 2014 organisert som en nasjonal fellesoppgave<sup>4</sup>, og ledes av et programstyre oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. «Programstyret disponerer gjennom Stipendiatprogrammet ressurser til opptak av stipendiater som tilsettes ved institusjonene knyttet til programmet, og som deltar i en felles forskerskole som driftes av Programstyret»<sup>5</sup>.

---

<sup>3</sup> Fra Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid: «*Kunstnerisk utviklingsarbeid* som en kunstnerisk parallell til forskning, er nedfelt i lov om universiteter og høyskoler, jf. § 1.1, som et felles mål for institusjonene innen høyere utdanning i Norge. *Fagområdet kunst* omfatter hele kunstfeltet, slik det manifesterer seg innenfor de norske høyere utdanningsinstitusjonene».

<sup>4</sup> Lov om universiteter og høyskoler § 1-4 (4): «Departementet kan i samråd med institusjonen legge driften av en nasjonal fellesoppgave til en bestemt institusjon, uten at institusjonens egne styringsorgan har ansvaret for den faglige virksomheten».

<sup>5</sup> Fra Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Stipendiatprogrammet startet med seks stipendiater, og i alt har 101 stipendiater vært tilknyttet programmet.<sup>6</sup> Ved utgangen av 2014 hadde 41 stipendiater fullført og bestått kvalifiseringen, og på samme tidspunkt var det 53 registrerte stipendiater fra 10 universiteter og høyskoler.<sup>7</sup>

Stipendiatprogrammet skal gi stipendiaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med tredje syklus i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.<sup>8</sup> Stipendiatene i stipendiatprogrammet skal utføre ett eller flere kunstneriske arbeider og kritisk refleksjon i valgfritt format, og dette skal til sammen tilsvare avhandlingen i en doktorgradsutdanning. Kunstnerisk utviklingsarbeid skal utgjøre det primære grunnlaget for kvalifiseringen. Gjennomført prosjekt som er godkjent i samsvar med retningslinjene, gir førsteamanuensiskompetanse på grunnlag av kunstneriske kvalifikasjoner ved tilsetning i undervisnings- og forskerstilling ved norsk universitet eller høyskole.

Ansvars- og arbeidsdelingen mellom Stipendiatprogrammet og institusjonene ble endret i 2014, og tidligere *Reglement for Stipendiatprogrammet* og andre regulerende dokumenter ble revidert. I *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid* (12.09.14, justert 19.05.15) reguleres ansvar for opptak, gjennomføring og fullføring. I Avtale om deltakelse i Stipendiatprogrammet, som inngås mellom Stipendiatprogrammet og de enkelte institusjonene, framgår det i kortform hva som er den respektive partens ansvar. Programmet har også utarbeidet dokumentene Tidslinje for bedømmelse, kursplan, studieplan og mal for avtale mellom stipendiat, hoved- og biveileder og institusjonen.

#### **1.4 Kort beskrivelse av institusjonens deltakelse i stipendiatprogrammet**

Siden 2003 har Kunsthøgskolen i Oslo hatt 28 stipendiater i programmet, hvorav en er egenfinansiert. Ni har oppnådd kompetanse som førsteamanuensis, to har avsluttet uten å fullføre programmet. Ved tidspunktet for komiteens institusjonsbesøk hadde Kunsthøgskolen i Oslo 17 stipendiater i programmet: Tre tilknyttet Avdeling for design, tre Kunstakademiet, seks Avdeling Kunst og håndverk, tre Balletthøgskolen, en Operahøgskolen og en Teaterhøgskolen.

Kunsthøgskolen har hatt som mål å få tildelt 1/3 av de finansierte stipendiatplassene, noe som ble oppnådd i 2013 (33 %), 2014 (40 %) og 2015 (33 %). Fra 2014 har Kunsthøgskolen i Oslo også to egenfinansierte stipendiater i programmet.

Ansatte ved Kunsthøgskolen i Oslo har bidratt i programmet som medlemmer av bedømmelseskomiteer, som veiledere og i andre sammenhenger knyttet til programmets virksomhet.

Institusjonen var sammen med Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Norges musikkhøgskole pådriver for etablering av Stipendiatprogrammet. Kunsthøgskolen i Oslo har siden oppstart hatt en

---

<sup>6</sup> Tallopplysningene er fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid: Årsrapport 2014-2015 <http://artistic-research.no/wp-content/uploads/2015/04/Årsrapport-PKU-2014-2015.pdf>

<sup>7</sup> De elleve deltakende institusjonene i Stipendiatprogrammet er Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Kunsthøgskolen i Oslo, Kunst- og designhøgskolen i Bergen, Norges musikkhøgskole, Universitetet i Bergen, NTNU, Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Østfold, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, UiT Norges arktiske universitet.

<sup>8</sup> I 2011 ble fellesdelen av programmet revidert for å tilpasses læringsutbyttebeskrivelsene for tredje syklus i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Revideringen framkommer av dokumentet *Kunst og kvalifikasjon. Programstyrets nye opplegg for programmets fellesfaglige virksomhet og obligatoriske deler*.



representant med personlig vararepresentant i programstyret, og har tatt aktivt del i utviklingen av programmet.

Betydningen av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid omtales slik i søknaden:

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, med Stipendiatprogrammet og Prosjektprogrammet, har vært den viktigste arena for diskusjon og refleksjon om kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge. Gjennom den internasjonale orienteringen som programmet har, blant annet representert ved veiledere og sakkyndige, sikres kontakt med internasjonale diskurser. Aktivitetene innenfor programmene bidrar til å skape arenaer der Kunsthøgskolens faglige ansatte møter en stor bredde av praksis, resultater og synspunkter (s. 19).

## **1.5 Grunnlag for vurderingene**

Det formelle grunnlaget for komiteens vurdering er:

- Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1. februar 2010
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften), vedtatt av NOKUT 28. februar 2013.

Komiteens vurdering er basert på følgende materiale:

- Institusjonens søknad av 11. desember 2014 og oppdatert informasjon om arbeidsdelingen mellom Stipendiatprogrammet og Kunsthøgskolen i Oslo
- Ettersendt annet skriftlig materiale som komiteen har ansett som nødvendig for vurderingen
- Komiteens erfaringer fra institusjonsbesøk.

Den sakkyndige komiteen som har vurdert søknaden, har bestått av professor Ole Lützow-Holm, Göteborgs universitet (leder); forskningsleder Henrik Oxvig, Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering, København; seniorkurator Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design; stipendiat Ellen M. Stabell, Norges musikkhøgskole. Prosjektleder fra NOKUT har vært seniorrådgiver Gro Hanne Aas.

Komiteen er satt sammen slik at den dekker NOKUTs krav til sakkyndig kompetanse både ved akkreditering av studier i tredje syklus, og ved akkreditering av institusjon, jf. § 2-4 og § 2.5 i studietilsynsforskriften.

## **1.6 Komiteens tolkning av mandatet**

Komiteens oppdrag er todelt:

- Å vurdere hvorvidt Kunsthøgskolen i Oslo fyller kravene til akkreditering av deltakelse i det nasjonale institusjonsovergrepene stipendiatprogrammet.
- Å vurdere hvorvidt Kunsthøgskolen i Oslo fyller kravene til å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole. Denne vurderingen skjer blant annet på grunnlag av resultatet fra den førstnevnte evalueringen.

Det framgår av forskrift om kvalitet i høyere utdanning at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning når det gjelder institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. 1.1. Institusjonskategorien vitenskapelig høyskole betegner en spesialisert institusjon som har fullmakter til å etablere studier på mastergradsnivå innen det fagområdet institusjonen har akkreditering for doktorgradsstudier eller tilsvarende. For Kunsthøgskolen i Oslo vil en akkreditering som vitenskapelig høyskole bety at institusjonen får fullmakt til å etablere mastergradsprogrammer innen fagområdet kunst.

Både høyskolen og komiteen kjenner internasjonale diskusjoner og kategoriseringer av tilsvarende felt som i norsk sammenheng omtales som kunstnerisk utviklingsarbeid. Komiteen diskuterer ikke innholdet i og avgrensningen av kunstnerisk utviklingsarbeid. De norske regulerende dokumentene har, med utgangspunkt i loven, tydelige føringer på at kunstnerisk utviklingsarbeid anses som et sidestilt og parallelt område til forskning. Det er ut fra denne forståelsen at komiteen har utført sine evalueringer.

## **1.7 Om rapporten**

Dette dokumentet inneholder i det videre rapporter fra to evalueringer:

- Evaluering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendprogram, som utgjør kapittel 2.
- Evaluering av akkreditering som vitenskapelige høyskole, som utgjør kapittel 3.

Kapittel 4, 5 og 6 er felles for begge evalueringene. Kapittel 4 inneholder komiteens konklusjoner, og i kapittel 5 gir komiteen råd for videre utvikling. Kapittel 6 inneholder vedlegg.

De to evalueringene er utført på grunnlag av til dels samme dokumentasjon, både når det gjelder dokumenter og intervjuer. Kapittel 2 og 3 har derfor noe overlappende tekst.

I forskrift om kvalitet i høyere utdanning og i studietilsynsforskriften brukes henholdsvis formuleringene «stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid», «felles stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid» og «institusjonsovergripende kunstnerisk stipendprogram». Programmet selv og Kunsthøgskolen i Oslo bruker betegnelsen «Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid» og «Stipendiatprogrammet». Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid byttet i 2010 navn til Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid i etterkant av at miljøet også fikk i oppgave å forvalte tildeling av prosjektmidler i kunstnerisk utviklingsarbeid. Departementet meldte at den samlede virksomheten skulle hete Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. I den løpende teksten brukes «Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid» eller «Stipendiatprogrammet», mens i direkte referanser til de regulerende dokumentene brukes formuleringene i disse.

## 2 Akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendiatprogram

Kapitlet er strukturert ut i fra de syv kriteriene i studietilsynsforskriftens § 7-5 Særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendiatprogram:

- Det skal foreligge et reglement for deltakelsen i programmet. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon, skal være klart beskrevet.
- Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter skal være klart beskrevet i særskilt avtaleformular.
- Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal være tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.
- Institusjonen skal drive aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet.
- Institusjonen skal vise hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.
- Institusjonen skal delta aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet.
- Institusjonen skal kunne tilby sine stipendiater nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innenfor sin egen spesialisering.

### 2.1 Reglement for deltakelse i programmet

Det skal foreligge et reglement for deltakelsen i programmet. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon, skal være klart beskrevet.

#### 2.1.1 Beskrivelse

Fra til 2015 var institusjonenes deltakelse i programmet regulert gjennom tre dokumenter: *Reglement for Stipendiatprogrammet* (vedtatt 08.09.08 og justert 02.09.10), *Stipendiatprogrammet: Prosedyre for sluttvurdering* og *Avtale om deltakelse i Stipendiatprogrammet*. Fra 01.01.2015 regulerer disse dokumentene institusjonenes deltakelse i programmet: *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid* (vedtatt 12.09.14 og justert 19.05.15), *Tidslinje bedømmelse* og *Avtale om deltakelse i Stipendiatprogrammet*. Enkelte forhold mellom programmet og institusjonen klargjøres i *Studieplan* og *Kursplan*.

Komiteen har sett på både den tidligere og nåværende reguleringen av forholdet mellom institusjonene og programmet. I henhold til den tidligere reguleringen ble avtalen om deltakelse i programmet inngått mellom program, institusjon og stipendiat. I gjeldende regulering inngås avtalen om deltakelse i programmet mellom program og institusjon, mens det er institusjonen som inngår avtalen med den enkelte stipendiat. Endringene i arbeidsdelingen mellom Stipendiatprogrammet og institusjonene betyr videre at en større del av opptaksprosessen er overført til institusjonene. Institusjonene har også ansvar for oppnevning av veiledere og komité for sluttbedømming. Prosessen som førte fram til endrede *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid* er basert på en selvaluering gjennomført av programstyret.

Hovedpunkt i revisjonen er reformulering av resultatkrav, endra prosedyre for sluttbedømming og nye mønster for samhandling mellom programstyret, institusjonane og stipendiatane, ... Revisjon av retningslinjene er slik at programstyret hovedsakeleg forholder seg til institusjonane og slik at

institusjonane har ansvaret for sine stipendiatar og deira studieløp. Forenkla saksgang og raskare beslutningar, samt forenkla sluttprosedyre, bør bidra til betre gjennomføring på normert tid.<sup>9</sup>

### Arbeidsfordelingen mellom Kunsthøgskolen i Oslo og Stipendiatprogrammet fra 2015

Prosess	Kunsthøgskolen i Oslo	Stipendiatprogrammet
Opptak og rekruttering	Rekrutterer søkere	Lyser ut stillinger og informerer
	Vurderer søkere	Foretar opptak av stipendiater
	Ansetter stipendiater	
	Oppnevner og ansetter veiledere	
Gjennomføring	Tilrettelegger for gjennomføring av prosjektet	
	Har ansvar for fag- og prosjektspesifikk del	Arrangerer den felles obligatoriske delen av stipendiatprogrammet
	Årlig framdriftsrapportering	Godkjenner årsrapporter fra institusjonene
	Varsler programstyret om vesentlige endringer	
		Avholder årlig møte for alle institusjonene
Fullføring	Vurderer og godkjenner søknad fra stipendiat om oppmelding til bedømmelse	
	Melder opp til sluttbedømming	
	Foreslår bedømmelseskomité	Godkjenner institusjonens forslag til oppnevning av bedømmelseskomité
	Ansetter bedømmelseskomité	
	Forelegger bedømmelseskomiteens innstilling for stipendiaten før oversending til programstyret med anbefaling	Programstyret innstiller overfor institusjonen om prosjektet kan godkjennes
	Fatter endelig vedtak om godkjenning	
	Bekjentgjør disputas	
	Mottar bedømmelseskomiteens innstilling om disputasen og fatter vedtak om godkjenning	Vedtak om godkjenning av disputasen meddeles programstyret
Utsteder vitnemål	Utferdiger en bekreftelse for godkjenning av prosjektet	

I *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid* reguleres også nærmere ansvaret i forbindelse med avslutning av stipendiatens prosjekt før avtalt tid, og i forbindelse med tvil om endelig godkjenning av prosjektet.

En mer utførlig beskrivelse av faglig ansvarsfordeling finnes i dokumentet *Kunst og kvalifikasjon*, som ble utarbeidet i 2010/2011 som et ledd i prosessen med å innpasse programmet til læringsutbyttebeskrivelsene for studier i tredje syklus i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. *Kunst og*

<sup>9</sup> Årsrapport PKU 2014-2015, s. 4.

*kvalifikasjon* inneholder en systematisk framstilling av hvilke instanser som har ansvar for ivaretagelse av kvalifikasjonsutviklingen som er angitt i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Dokumentet inneholder likeledes tydelige anvisninger av i hvilke deler av programgjennomføringen de forskjellige kompetansekravene skal ha hovedfokus. I dokumentet framheves institusjonens ansvar for den fag- og prosjektspesifikke kompetansen, og hvordan programmets fellesaktiviteter står sentralt i et overordnet nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Fra 2015 er det utarbeidet studie- og kursplan på grunnlag av Kunst og kvalifikasjon.

I intervjuene framkom det at både den sentrale ledelsen og dekanene ser positivt på endringene i programmets reguleringer av forholdet til institusjonene, og at de selv har arbeidet for å få på plass slike endringer. Vurderingen er at prosessen nå er enklere å administrere, samtidig som det kreves mer ressursbruk fra institusjonenes side, for eksempel til sakkyndige komiteer i forbindelse med opptak. Framover er det programmet og institusjonen som inngår avtaler, og på den andre siden institusjonen og stipendiaten. Prosessene med ansettelse av stipendiater ligger nå nær vanlige ansettelsesprosedyrer, og dette er noe institusjonen har gode rutiner for. Institusjonen hadde ved komiteens besøk erfaring med den nye prosessen fram til opptaket av stipendiatene i programmet i juni 2015. Et viktig mål med endringene er å få til høyere grad av gjennomføring på normert tid. Institusjonen har ikke kunnet høste erfaring med om endringene har denne effekten. Et annet viktig mål for endringene er at stipendiatsatsningen for institusjonen skal få større betydning for integreringen av tredjesyklustilbudet med master- og bachelorprogrammene.

### **2.1.2 Vurdering**

Komiteens vurdering er at både de tidligere og gjeldende regulerende dokumentene gir klare beskrivelser av de formelle sidene ved samarbeidet mellom institusjon og program, og at disse også er godt forankret gjennom institusjonens aktive deltakelse og engasjement i programmet. Denne vurderingen ble styrket gjennom intervjuene og i Kunsthøgskolens vurderinger av hva endringene medfører.

Komiteen ser fordelen i at det framover inngås topartsavtaler mellom programmet og institusjonen, og at prosessene med ansettelse av stipendiater etter 2015 samsvarer med vanlige ansettelsesprosesser. Det er videre komiteens oppfatning at Kunsthøgskolen ønsker å bruke stipendiatsatsningen til å skape synergier mellom FoU- og utdanningsvirksomheten på tvers av fagfelt.

### **2.1.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kriteriet.

Det foreligger reglement for deltakelsen i programmet. Fram til 2015 var deltakelsen i programmet regulert i *Reglement for Stipendiatprogrammet*. Fra 2015 reguleres deltakelsen i programmet gjennom *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid*. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjonen er klart beskrevet i begge dokumentene.

## 2.2 Rettigheter og plikter

Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter skal være klart beskrevet i særskilt avtaleformular.

### 2.2.1 Beskrivelse

Fram til 2015 ble avtale inngått mellom stipendiaten, institusjonen som var stipendiatens arbeidsgiver og Stipendiatprogrammet i formularet *Avtale om deltakelse i Stipendiatprogrammet*. I avtalen angis tema for stipendiatens prosjekt, avtaleperiode, finansieringsplan, veiledningsforhold, arbeidssted og deltakelse i den obligatoriske delen. Avtalen regulerer rettigheter knyttet til framdrift i prosjektet, stipendiatmidler, veiledere, undervisningsdelen, offentliggjøring, bruk av resultater, sluttbedømmelse og endringer og heving av avtalen. I avtalen inngår også formuleringer om ansvar for å holde spesifikke tidsfrister, rapportering og offentliggjøring av resultater. Stipendiatens pliktundervisning på åtte uker omtales spesielt.

I avtalen framkommer både stipendiatens og institusjonens forpliktelser. Det framgår at stipendiatens hovedforpliktelse er å i løpet av treårsperioden fullføre det kunstneriske prosjektet som er beskrevet i stipendiatsøknaden, delta aktivt i den obligatoriske delen av programmet og delta aktivt i det faglige miljøet ved arbeidsgiverinstitusjonen. Institusjonens hovedforpliktelse er å være arbeidsgiver for stipendiaten, tilrettelegge for gjennomføring av prosjektet og ha ansvar for gjennomføringen av den fag- og prosjektspesifikke delen av det obligatoriske programmet.

Den enkelte stipendiaten, hoved- og biveilederen og institusjonen har inngått avtale i formularet *Avtale om faglig veiledning i Stipendiatprogrammet*, hvor stipendiat og veileders plikter ved gjennomføring av veiledningen er angitt.

Begge de omtalte avtaleformularene gjelder for stipendiatene som er aktive i programmet per juni 2015.

Fra 2015 inngår programstyret og institusjonen en topartsavtale gjennom formularet *Avtale om deltakelse i Stipendiatprogrammet*. Dette er i tråd med endringene som ble vedtatt i 2014, der det er vektlagt at institusjonenes ansvar for stipendiatene er blitt styrket gjennom at programmet i hovedsak forholder seg til institusjonene.

Stipendiatene som starter 1. oktober 2015 vil inngå en topartsavtale med institusjonen som regulerer partenes rettigheter og plikter. Nye avtaleformularer er under utarbeiding ved Kunsthøgskolen. Formularet *Avtale om faglige veiledning i Stipendiatprogrammet* er også revidert i tråd med *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid* gjeldende fra 2015. Komiteen har fått tilsendt utkast til begge avtaleformularer.

Gjennom intervjuene med stipendiatene fikk komiteen et entydig inntrykk av at de kjente sine rettigheter og plikter, både med hensyn til kravene i *Reglement for Stipendiatprogrammet* og avtalen de har underskrevet. Samtalene dreide seg i større grad om erfaringer med veiledere, fagmiljøene og institusjonen, og om hvordan de selv er aktører i den faglige utviklingen. Stipendiatene hadde forskjellige erfaringer når det gjaldt praktisk tilrettelegging av arbeidsplass, men alle opplevde at de ble lyttet til i den konkrete tilretteleggingen. Kommunikasjonen med hovedveileder ble beskrevet som god, og flere framhevet den kontinuerlige oppfølgingen gjennom at arbeidsplanene sjekkes jevnlig

sammen med veiledere og dekan. Stipendiatene var klar over at de har en avtale om å gjennomføre prosjektet på tre år, og hva det betyr for egne forventinger til nivået på det kunstneriske utviklingsarbeidet.

Likeledes framstår dekaner, veiledere og institusjonens ledelse som innforstått med plikter og rettigheter for institusjonen.

### **2.2.2 Vurdering**

Avtalen som har vært inngått mellom institusjonen, stipendiaten og stipendiatprogrammet framstår som tydelig. For den enkelte stipendiaten konkretiseres faglige plikter og rettigheter gjennom fag- og prosjektplaner, der også deltakelsen i den obligatoriske delen av programmet er angitt.

Avtaleverket fram til 2015 framstår som tilfredsstillende, og det er komiteens vurdering at rettigheter og plikter har blitt forstått og etterfulgt av alle parter. Ingen har erfaringer med det nye avtaleverket som blir gjeldende for kullet som tas opp i 2015. Komiteen har fått seg forelagt Kunsthøgskolens utkast til reviderte formularer for avtale mellom henholdsvis institusjon og stipendiat (Stipendiatavtale), og institusjon, veiledere og stipendiat (Avtale om faglig veiledning i Stipendiatprogrammet). I overensstemmelse med ambisjonen om ytterligere å integrere stipendiatene i undervisningsmiljøet er det tilfredsstillende å se at stipendiatenes tilknytning til fagmiljø framheves med stipendiatavtalens punkt 8 og veilederavtalens punkt 6.

### **2.2.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kriteriet.

Institusjonens og stipendiatens rettigheter er klart beskrevet i særskilte avtaleformular. Fram til 2015 inngikk reguleringene av institusjonens og stipendiatenes rettigheter i trepartsavtalen med Stipendiatprogrammet. Avtale om faglig veiledning ble inngått i særskilt formular. For stipendiatene som starter høsten 2015, vil det i tråd med den nye arbeidsdelingen mellom program og institusjon bli inngått topartsavtale mellom institusjon og stipendiat. Det vil fortsatt bli inngått avtale om veiledning i et særskilt formular.

## **2.3 Fagmiljøets størrelse og kompetanse**

Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal være tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.

### **2.3.1 Beskrivelse**

Komiteen har valgt å ha fokus på om fagmiljøets størrelse og kompetanse er tilpasset behovene for undervisning og veiledning ut fra stipendiatenes antall og faglige tilknytning, og vurdere den dokumenterte innsatsen i programmet for øvrig. Noen av disse vurderingene ligger nær vurderingene i kapittel 2.6 og 2.7.

Kunsthøgskolen i Oslo har 79,4 årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, hvorav 93 prosent er ansatt på kunstnerisk grunnlag og godt over 70 prosent har førstestillingskompetanse. Ansatte på vitenskapelig grunnlag utgjør 5,2 årsverk. Ved alle avdelingene er det ansatt professorer og førsteamanuenser (oversikt side 34 i denne rapporten). Av de 13 interne hovedveilederne for stipendiatene er elleve professorer og to førsteamanuenser. Av de 16 eksterne veilederne er sju professorer, fire førsteamanuenser, fire utøvende kunstnere og en kurator.

Ved tidspunktet for komiteens institusjonsbesøk hadde Kunsthøgskolen 17 aktive stipendiater og hadde fått innvilget midler til fire nye stipendiater med oppstart fra høsten 2015. Kunsthøgskolen bidrar faglig til programmet gjennom 2,5 årsverk som utgjør de interne veilederne veiledning og deltakelse i fellessamlinger, 16 eksterne veiledere og dekanenes innsats som faglige ledelse overfor stipendiater og veiledere, og deres og ledelsens og andre ansattes deltakelse og bidrag i fellessamlinger og kurs.

Siden 2003 har Kunsthøgskolen hatt 28 stipendiater i programmet. Alle avdelingene har hatt ansatte stipendiater og vært involvert i programmet. 19 nåværende og tidligere ansatte i undervisnings- og forskerstilling har vært hovedveiledere eller biveiledere for Kunsthøgskolens stipendiater. I tillegg har andre ansatte vært veiledere ved andre institusjoner, og vært medlemmer i bedømmelseskomiteer. Søknaden inneholder oversikt over stipendiatene og deres veiledere, og CV-er for alle ansatte med førstestillingskompetanse.

Det framkommer i søknaden at Kunsthøgskolen har hatt som strategi at stipendiatenes prosjekter skal bygge opp under institusjonens faglige prioriteringer og satsninger, og at institusjonen på sin side skal kunne tilby de nødvendige faglige ressursene for vellykket gjennomføring av prosjektene. Derfor har et viktig kriterium i rekruttering og prioritering av søkere vært at institusjonen har kunnet tilby støtte og veiledning fra et kompetent fagmiljø.

I intervjuene med stipendiater, veiledere og dekaner ble det konkretisert hvordan undervisning, veiledning og utviklingsarbeid utføres. Flere av de intervjuede redegjorde også for erfaringer med deltakelsen i programmets fellesdel.

### **2.3.2 Vurdering**

Ut fra oversikten over stipendiatene og deres veiledere samt ansattes CV-er, er komiteens vurdering at Kunsthøgskolens kompetanse er tilpasset undervisningen, veiledningen og utviklingsarbeidet som kreves for at stipendiatene skal gjennomføre prosjektene og bidra til videreutvikling av programmets



kunstneriske kvalitet. Størrelsen på fagmiljøet anses som tilfredsstillende. Kunsthøgskolen har fra starten av i høy grad bidratt til å utvikle programmets innhold også utover veiledningen av stipendiatene.

Under intervjuene framkom det hvordan veilederne støttes i å utvikle seg som veiledere på dette nivået, en oppgave som var ny for de fleste av disse da stipendiatprogrammet startet. Det er et opplegg for oppfølging av og kontakt mellom veiledere gjennom veilederdager ved Kunsthøgskolen, og komiteen tok opp spørsmålet om veilederne bør ha et eget veilederforum ved institusjonen.

Komiteen vil spesielt framheve fagmiljøenes arbeid med og diskusjon av dokumentasjonsformater. Fagmiljøene drar fordel av de interne faglige ulikhetene, og må bryne seg på hverandres forutsetninger, behov og utfordringer.

Veilederne framhevet viktigheten av de mer uformelle sammenhengene som gir grobunn for uforutsett kunnskapsutvikling. Stipendiatene gir også uttrykk for at de opplever å være med på å utvikle fagområdene og at de har faglig påvirkningskraft, også overfor studenter. Både stipendiater og andre intervjuede framhever stipendiatenes rolle i å utløse samarbeid mellom avdelingene.

Komiteens inntrykk er at institusjonen har fått til et godt samspill mellom den kunstneriske og vitenskapelige kompetansen i veiledningen av stipendiatene.

### **2.3.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kriteriet.

Fagmiljøets størrelse og kompetanse er tilpasset den undervisning og den veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.

## 2.4 Aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet

Institusjonen skal drive aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet.

### 2.4.1 Beskrivelse

I søknaden blir det gjort grundig rede for hvordan Kunsthøgskolen i Oslo har arbeidet med å utvikle kunstnerisk utviklingsarbeid, både ved institusjonen og i nasjonale og internasjonale sammenhenger. Satsningen er forankret i strategiske planer, senest i strategisk plan 2012-2016.

FoU-virksomheten ved Kunsthøgskolen i Oslo utgjøres i hovedsak av kunstnerisk utviklingsarbeid (KU). 93 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger er ansatt på kunstnerisk grunnlag. Alle med førstestillingskompetanse som er ansatt i 50 eller høyere stillingsprosent, har 30 prosent av arbeidstiden satt av til FoU/KU. Høyskolelektorer har avsatt 20 prosent til FoU/KU.

Kunsthøgskolen i Oslo startet i 2003 med systematisk registrering av de ansattes FoU-resultater. Alle som har avsatt tid til kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, skal rapportere årlig om produksjon som har ført til offentliggjøring. Kunsthøgskolen har valgt å bruke samme registreringssystemer som resten av sektoren, og har i samarbeid med Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Norges musikkhøgskole gjort en viktig jobb med å tilpasse disse til kunstfagene. Bredden i det kunstneriske utviklingsarbeidet er dokumentert gjennom registreringene i CRISStin og institusjonens eget digitale vitenarkiv, KHIODA<sup>10</sup> samt gjennom informasjon i CV-ene for ansatte med førstestillingskompetanse.

Kunsthøgskolen er i søknaden klar på at registreringene av kunstnerisk utviklingsarbeid bidrar til synlighet, og at «... kvaliteten i det kunstneriske utviklingsarbeidet vises gjennom omfanget av kunstneriske prosjekter som er fagfellevurdert, gjennom en ansettelsespolitikk som innebærer en kontinuerlig og hyppig kompetansevurdering av faglig personale, og gjennom den kvalitetsvurdering som gjøres av eksterne oppdragsgivere» (s. 70). Det presiseres også at offentliggjøring er en forutsetning for å regne et arbeid som resultat.<sup>11</sup>

I søknaden gjøres det rede for tiltak for å sikre at ansatte driver aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsarbeid, og for hvordan produksjon, prosjekter og publikasjoner bedømmes til å være av høy kvalitet og på høyt internasjonalt nivå.

Kunsthøgskolen angir disse strukturelle tiltakene som viktige for å stimulere til kvalitet: Planlegging og rapportering; Medarbeideroppfølging; Faglige møteplasser; Ansettelsespolitikken – faste stillinger kombinert med åremål; Utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning (KUF-utvalget). Det beskrives hvordan systemet med virksomhetsrapportering på avdelingsnivå og medarbeideroppfølging, sikrer en kontinuerlig oppfølging av den enkelte ansattes kunstneriske utviklingsarbeid.

<sup>10</sup> <http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/92924>

<sup>11</sup> Fra søknaden s. 11: I tråd med utredningen «Vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid» (Jørgensen-utvalget) presiserer Kunsthøgskolen at «Kunstnerisk utviklingsarbeid dekker kunstneriske prosesser som fører fram til et offentlig tilgjengelig kunstnerisk produkt». «Offentlig tilgjengelig» representerer en parallell til forskeres publisering. Offentliggjøringen innebærer at et kunstnerisk produkt skal ha vært gjenstand for vurdering av fagfeller, kunne gjenfinnes eller har etterlatt varige spor etter offentliggjøringen.

I søknaden omtales bruk av åremålsstillinger<sup>12</sup> som et viktig tiltak for å sikre høy faglig kvalitet og aktualitet. Rundt 40 prosent er ansatt i åremålsstillinger. Åremål brukes langt mer aktivt enn tidligere ut fra en planlagt satsning, samtidig som institusjonen peker på betydningen av kontinuitet gjennom å opprettholde en god balanse mellom faste stillinger og åremål. For professorer kreves «... omfattende kunstnerisk virksomhet på høyeste nivå etter internasjonal standard og relevant bredde og fordypning i faget eller disiplinen på høyeste nivå», for ansettelse som førsteamanuensis kreves godkjent gjennomført kunstnerisk stipendprogram eller «... dokumentert kunstnerisk virksomhet eller utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå og med særlig fordypning som er relevant for fagområdet eller disiplinen». <sup>13</sup> For Kunsthøgskolen betyr bruk av åremål at en økende andel av de ansatte relativt hyppig vurderes av eksterne sakkyndige komiteer opp mot krav om høyt internasjonalt faglig nivå.

Kunsthøgskolen forsikrer seg på andre måter om at det kunstneriske utviklingsarbeidet er av høy kvalitet. I søknaden oppgis disse fire kanalene for kvalitetsvurdering:

- Prosjekt- og publikasjonsvirksomhet fagfelleverdert i Prosjektprogrammet under Program for kunstnerisk utviklingsarbeid
- Prosjekt- og publikasjonsvirksomhet fagfelleverdert gjennom Kunsthøgskolens utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, KUF-utvalget
- Faglig ansattes skapende virksomhet og aktivitet innen kunst: utstillinger, verk, forestillinger, oppdrag med mer
- Stipendiatenes prosjekter

Felles for disse kanalene er at prosjektene blir fagfelleverdert og erverves i til dels sterk konkurranse. I mange tilfeller har oppdrags- og bedømmelseskomiteene internasjonal representasjon, eller prosjektene antas ved prestisjefylte institusjoner både i innland og utland. Se kapittel 3.2 for nærmere beskrivelse av de fire kanalene for kvalitetsvurdering og resultatene av vurderingene.

I søknaden framheves åtte veilederes KU-prosjekter med tydelig relevans inn i Stipendiatprogrammet. Av veilederne deltar én person i et prosjekt finansiert av Prosjektprogrammet, én er prosjektleder for et KUF-prosjekt, fem har hatt forestillinger eller utstillinger ved utenlandske institusjoner som regnes for å holde et høyt internasjonalt nivå. I veilederens CV-er framkommer omfanget av virksomheten.

Særlig gjennom intervjuet med veiledere i programmet fikk komiteen innsikt i diskusjonene ved Kunsthøgskolen om innholdet og betydningen av «høyt internasjonalt nivå». I tillegg til sikring gjennom ansettelser og forskjellige former for fagfellevurderinger av resultater ble også betydningen av den internasjonale oppmerksomheten rundt prosesser og diskusjoner ved Kunsthøgskolen framhevet. Når andre viktige fagmiljøer søker seg til Kunsthøgskolen for å lære, finne inspirasjon og delta i felles prosjekter, er dette også en indikator på høyt internasjonalt nivå. I intervjuene kom det fram eksempler på dette.

Veilederne understreket at det ligger i utviklingen av stipendiatprosjektene at referanserammen skal være internasjonal. Prosjektene må inn i utenlandske miljøer for å diskuteres, prøves og evalueres, og

---

<sup>12</sup> I universitets- og høyskoleloven gis det hjemmel for bruk av åremål i undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet (§ 6-4).

<sup>13</sup> Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstilling § 1-2 og § 1-4. For begge stillingskategoriene kreves «dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning».

de utenlandske biveilederne, gjesteansatte og gjesteforelesere spiller en viktig rolle for å sikre relevansen av de internasjonale sammenhengene.

## **2.4.2 Vurdering**

Kriteriet er sammensatt og inneholder flere krav: Det kreves at den kunstneriske utviklingsvirksomheten skal være aktiv og relevant, den skal ha god bredde på høyt internasjonalt nivå og være knyttet til stipendiatprogrammet.

Til forskjell fra forskning foreligger det ikke omforente resultatdata for kunstnerisk utviklingsarbeid, som ville vært brukt som utgangspunkt i vurderinger av tilsvarende forhold for institusjoner med hovedvekten av FoU innen forskning. Komiteen må derfor vurdere om Kunsthøgskolens egne kriterier for å avgjøre om den kunstneriske utviklingsvirksomheten er på høyt internasjonalt nivå, framstår som troverdige i den forstand at kriteriene anerkjennes i bredere fagmiljøer.

Komiteen anerkjenner hvordan Kunsthøgskolen begrunner at den driver aktivt kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå. Som det framgår av beskrivelsen, baserer Kunsthøgskolen vurderingen på tre hovedkriterier:

- 1) En stor og økende andel av de ansatte vurderes jevnlig opp mot krav om høyt internasjonalt nivå
- 2) Fagfellevurderinger av prosjekter, publikasjoner og stipendiater der det er innslag av utenlandske fagfeller
- 3) At den skapende virksomheten innen kunst – utstillinger, verk, forestillinger, oppdrag med mer – offentliggjøres ved prestisjefylte institusjoner etter konkurranse og i praksis fagfellevurdering.

Ut fra opplysningene i den skriftlige dokumentasjonen og utdypningen i intervjuene med veiledere og ansatte i faglige stillinger, er komiteens vurdering at det kunstneriske utviklingsarbeidet ved Kunsthøgskolen er aktivt, har god bredde og er relevant for institusjonens øvrige oppgaver. Det er komiteens vurdering at Kunsthøgskolen har skapt en basis for en videre kvalifisert utvikling av kunstnerisk utviklingsarbeid og et fruktbart samspill mellom KU og institusjonens andre virksomheter. Komiteen vil understreke at det er viktig at planleggingen sikrer et fortsatt samspill, og at institusjonen fortsatt har oppmerksomhet på fagmiljøenes størrelse og kompetanse for å opprettholde internasjonalt nivå.

I søknaden framheves åtte veileders KU-prosjekter som Kunsthøgskolen mener har tydelig relevans inn i Stipendiatprogrammet. Komiteen anerkjenner Kunsthøgskolens vurdering, og har gjennom intervjuene i tillegg kunnet konstatere at også andre veileders kunstneriske utviklingsarbeid på relevante måter støtter opp om tilknytningen til stipendiatprogrammet.

## **2.4.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kriteriet.

Kunsthøgskolen i Oslo driver aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet.

## 2.5 Integrering av stipendiatenes deltakelse

Institusjonen skal vise hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.

### 2.5.1 Beskrivelse

I søknaden framholdes at Kunsthøgskolen i Oslo rekrutterer stipendiater slik at prosjektene har relevans for institusjonens prioriteringer og satsninger. Kunsthøgskolen anser planlagt og god rekruttering som en forutsetning for integrering i fagmiljøet. I Stipendiatprogrammets startsfase var stipendiatene plassert sammen i en del av bygningen, men dette førte til at de fikk lite kontakt med sine respektive fagmiljøer. For å legge bedre til rette for integrering har stipendiatene nå arbeidsplass i tilknytning til sitt fagmiljø. Stipendiatene er forankret i avdelingene og møtes i forskjellige tverrfaglige fora.

Stipendiatene deltar i fagmiljøene på avdelingene på linje med andre ansatte, og deltar i kollegamøter, faglige fora, seminarer og liknende. Stipendiatene har arbeidsplasser og benytter aktuelle verksteder, scener, studioer og utstillingsrom. Ved Kunsthøgskolens semestervise KU-dager presenterer stipendiatene sine prosjekter. Slik blir stipendiatene og deres prosjekter synlige overfor både kollegaer og studenter.

Dekanene har personalansvar for stipendiatene. Ved valg til institusjonens styre inngår stipendiatene i valgkretsen for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger. I inneværende styreperiode er en av stipendiatene valgt som vararepresentant til styret. I Utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning har stipendiatene representant og vararepresentant med status som observatør. Kunsthøgskolens ledelse har halvårslige fellesmøter med stipendiatene.

Stipendiatene som har inngått avtale i henhold til *Reglement for Stipendiatprogrammet* (gjeldende til 2015), har åtte ukers undervisningsplikt, og det legges vekt på at undervisningen skal være knyttet til prosjektet. Stipendiatene kan også veilede studenter der det er faglig aktuelt. Det nevnes i søknaden at flere stipendiater har påtatt seg undervisning utover plikten og fått utvidet stipendiatperiode. I *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid* (gjeldende fra 2015) er det presisert at det ikke er formalisert undervisningsplikt innen obligatorisk del, men at det forutsettes at stipendiatene skal bidra til institusjonens fagmiljø gjennom aktiviteter som er relevante for prosjektet. Ved Kunsthøgskolen diskuteres det om stipendiatene skal ansettes i fire år med ett års undervisningsplikt finansiert av institusjonen.

Stipendiatene framhever at de har betydning i det faglige miljøet, både for studenter og de faglige ansatte. Enkelte av stipendiatene tok opp at den praktiske tilretteleggingen for den kunstneriske utøvelsen kunne ha vært bedre, mens andre opplevde at alt var tilrettelagt.

Et tema som kom opp i flere intervjuer var stipendiatenes betydning for samarbeid mellom avdelinger og faggrupper. Stipendiatene på samme årskull har på eget initiativ opprettet en stipendiatgruppe, noe som igjen forsterker samarbeid mellom avdelingene.

## 2.5.2 Vurdering

Etter komiteens vurdering bekrefter intervjuene at stipendiatene er vel integrert i fagmiljøet. Det er også eksemplifisert hvordan deres deltakelse i programmet kommer det faglige miljøet til gode. Dette gjelder undervisningsbidrag og annen kontakt med studentene, men også andre ansattes prosjekter innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Stipendiatene er vel integrert som ansatte på avdelings- og institusjonsnivå.

Stipendiatene som komiteen hadde samtaler med, forteller overbevisende om hvordan de opplever at de har betydning for utviklingen i eget fagmiljø og at de utgjør en forskjell for innholdet i faget. Samarbeidet stipendiatene imellom framheves av andre som et viktig element i samarbeid på tvers av avdelingene. For komiteen virker det som om enkelte fagmiljøer bør ha en bedre beredskap for at stipendiatene for eksempel får verkstedplass for sin kunstneriske utøvelse umiddelbart etter at de er ansatt.

## 2.5.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kriteriet.

Kunsthøgskolen har vist hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.

## 2.6 Institusjonens deltakelse i programmets fellesdel

Institusjonen skal delta aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet.

### 2.6.1 Beskrivelse

Den obligatoriske fellesdelen av stipendiatprogrammet ble revidert i 2011 for å tilpasses kravene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Fra *Retningslinjer for Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid*:

Den obligatoriske del av programmet skal bidra til å styrke arbeidet med prosjektet og sette det inn i en videre kontekst. Gjennom denne delen av programmet tas det sikte på å stimulere deltakerne til arbeidet med prosjektet og sette det inn i en videre kontekst. Gjennom denne delen av programmet tas det sikte på å stimulere deltakerne til egen kunstnerisk refleksjon og innsikt, oppøve evne til formidling og anspore til debatt.

Programmets obligatoriske deler består av samlinger og seminar som til sammen utgjør 20 studiepoeng, i regi av Programstyret, og en prosjektspesifikk del som utgjør 10 studiepoeng. Planlegging og godkjenning av den prosjektspesifikke delen er institusjonenes ansvar. Samlinger og seminar er nærmere beskrevet i studieplanen.

Ifølge studie- og kursplanen skal stipendiatene delta i fire obligatoriske kurs, tre vårsamlinger og tre høstsamlinger. Med utgangspunkt i *Kunst og Kvalifikasjon* er det utarbeidet en studieplan og en kursplan for stipendiatene. I studieplanen (Study Plan for the Norwegian Artistic Research Fellowship Programme) angis krav til prosjektet, hva som er obligatorisk del av gjennomføringen av programmet

og hvem som er kontaktperson. Under overskriften «Research School Seminars and Artistic Research Fora (20 ECTS)» angis tema for fire obligatoriske seminarer. Det angis at det er obligatorisk deltakelse i tre høstfora og tre vårfora i tillegg til «Project Specific Part» (10 ECTS), som er institusjonens ansvar. I *Kursplan* (Course plan) beskrives innholdet i de fire obligatoriske seminarene: Kunstnerisk utviklingsarbeid: historikk, status, metoder; Dokumentasjonsformer og kritisk refleksjon; Etske problemstillinger: opphavsrett, forhold til tredjeperson; Hvor går prosjektet kunstnerisk: utviklingen av refleksjonen og drøfting av egnede former.

Kunsthøgskolen framholder i søknaden at institusjonen siden opprettelsen av stipendiatprogrammet har vært en aktiv bidragsyter i utviklingen av programmet og fellesdelens innhold. Rektor, prorektor, dekaner og veiledere deltar regelmessig på samlingene. Flere ansatte har vært aktive i stipendiatseminarene som faglige innledere, seminar- og gruppeledere og moderatorer. Kunsthøgskolen var sammen med Norges musikkhøgskole vertskap for høstsamlingen 2011, og ansatte var ansvarlige for flere større faglige presentasjoner. To ansatte utviklet og ledet seminarene om etiske problemstillinger i 2010 og 2011.

Under intervjuene fikk komiteen bekreftet inntrykket av Kunsthøgskolens aktive deltakelse i fellesprogrammet.

## **2.6.2 Vurdering**

Kunsthøgskolen i Oslo har dokumentert og godtgjort at ansatte i stor grad og over lengre tid har deltatt aktivt i den obligatoriske delen av fellesprogrammet. Ansatte har hatt ansvar for obligatoriske kurs, og veiledere og faglige ledere er til stede ved alle samlinger i programmet.

## **2.6.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller dette kriteriet.

Det går klart fram hvordan Kunsthøgskolen i Oslo deltar aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet.

## **2.7 Institusjonens tilbud om kurs**

Institusjonen skal kunne tilby sine stipendiater nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innenfor sin egen spesialisering.

### **2.7.1 Beskrivelse**

Institusjonen skal tilby sine stipendiater obligatoriske og valgfrie fagspesifikke kurs som til sammen tilsvarer 10 studiepoeng. I *Kunst og Kvalifikasjon* framgår det at det er avdekket behov for skolering og ferdigheter innen dokumentasjon, skriving og generell teori, men at slike kurs ikke kan inngå i programmets fellesramme og bør tilbys av institusjonene. Det framholdes at de største institusjonene innen fagfelt der flere institusjoner har stipendiater, bør kunne tilby kurs innen sitt spesifikke fagfelt

med relevans også for stipendiater utenfor egen institusjon. Programmets målsetting er at hver institusjon bør tilby minst ett kurs per år knyttet til den fag- og prosjektspesifikke opplæringsdelen.

Stipendiaten skal innen fem måneder etter start levere en bearbeidet prosjektbeskrivelse, som også inneholder plan for kurs og opplæring. Stipendiaten samarbeider med veileder(e) og dekan i planleggingen av den individuelle prosjektspesifikke opplæringsdelen. Samarbeidet mellom stipendiat, veileder og dekan for å få til kurs som best gagnar den enkelte stipendiaten, ble også framhevet i intervjuet med stipendiatene. Komiteen har fått tilsendt to eksempler på revidert prosjektbeskrivelse, og i disse framgår det hvilke kurs, seminarer og konferanser som skal gjennomføres i hvert semester, hva som skal være innholdet i undervisningsdelen, når og i hvilke sammenhenger prosjektet skal presenteres, og hvem som kan være aktuelle ressurspersoner for stipendiatens selvstudium. I begge prosjektbeskrivelsene finnes Kunsthøgskolens kurs på planen.

Kunsthøgskolen i Oslo tilbyr i inneværende studieår følgende kurs: «Forelesningens dramaturgiske aspekt» (forskningspresentasjon og formidling), «Biblioteksøk» (todelt kurs med utgangspunkt i de enkelte prosjektene med hensyn til informasjonsinnhenting, kildekritikk, sitatskikk, EndNote-opplæring) og «Bad Writing» (skrivekurs). Det foreligger beskrivelse av disse tre kursene.

I den skriftlige dokumentasjonen framkommer det at det lokale stipendiatforumet har initiert to kurs innen dramaturgi og skriving som gis som nasjonalt tilbud. Det ble også nevnt under intervjuene med stipendiatene at de selv, som en del av kursporteføljen, initierer workshops og seminarer som er tilpasset egen spesialisering.

## **2.7.2 Vurdering**

Komiteen ser at føringene i *Kunst og kvalifikasjon* har satt en ramme for hvilke kurs som skal inngå i den enkelte institusjonens tilbud. Komiteen er ikke i tvil om at Kunsthøgskolen i tråd med disse føringene tilbyr sakssvarende kurs, og at det legges til rette for at stipendiatene skal delta i kurs utenfor institusjonen som passer det enkelte prosjektet. Komiteen mener at Kunsthøgskolen har noen utfordringer når det gjelder å tilby kurs som virkelig bidrar til å spisse den fagspesifikke kompetansen. For flere av faggruppene og spesialiseringene ved Kunsthøgskolen kan kurstilbudet bedres og spisses ved å samarbeide med andre institusjoner. Kunsthøgskolen bør bruke kravet om å tilby både brede og spissede kurs til å stimulere utveksling mellom faggruppene og tverrfaglighet. Deltakelsen i stipendiatprogrammet vil slik ytterligere kunne bidra til aktiv dialog mellom faggruppene.

## **2.7.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kriteriet.

Kunsthøgskolen tilbyr nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innen stipendiatenes egen spesialisering.



### 3 Akkreditering som vitenskapelige høyskole

Kunnskapsdepartementet har satt syv standarder for akkreditering som vitenskapelig høyskole, og NOKUT har utarbeidet kriterier til seks av disse standardene.

For søkere som er akkrediterte høyskoler anses normalt den første standarden, om institusjonenes primærvirksomhet, som oppfylt. Kunsthøgskolen i Oslo er per i dag akkreditert høyskole, så den første standarden anses som oppfylt. Kapitlet er strukturert etter områdene som angis av de seks påfølgende standardene.

#### 3.1 Institusjonens organisering og infrastruktur

**Standard: Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten, § 3-3 (2b)**

Kriterier i studietilsynsforordningen:

*Institusjonens organisering skal være tilpasset primærvirksomheten.*

*Institusjonen skal*

- a) ha tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene*
- b) ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte*
- c) ha tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier*
- d) ha tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primær oppgavene*
- e) legge til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.*

##### 3.1.1 Beskrivelse

#### Institusjonens organisering

Kunsthøgskolens øverste organ er styret, som ledes av rektor. Direktør er sekretær for styret. Rektor og prorektor er valgt, men dekanene for de seks avdelingene er ansatt. Rektor, prorektor, dekanene og direktør utgjør en rådgivende ledergruppe.

Utvalgene under styret er Utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning (KUF-utvalget), læringsmiljøutvalget, arbeidsmiljøutvalget, klagenemnd og Råd for samarbeid med arbeidslivet.

Kunsthøgskolens faglige virksomhet er organisert gjennom seks avdelinger, med ansatte dekaner som ledere: Balletthøgskolen, Design, Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Operahøgskolen og Teaterhøgskolen.

Administrasjonen er organisert i følgende seks seksjoner med hver sin seksjonssjef: studier og forskning, økonomi og infrastruktur, bibliotek og arkiv, teknisk produksjon, personal og organisasjon

og kommunikasjon og service. Flere av seksjonene er organisert med faste førstekontakter for avdelingene.

Under intervjuene ble begrunnelsen for den faglige organiseringen utdypet. Ved sammenslåingen av fem selvstendige høyskoler ble Kunsthøgskolen organisert i tre fakulteter med underliggende faggrupper. Dette medførte at faggruppene ikke ble tydelige nok på institusjonsnivået. Gjennom å basere seg på faggruppene i organiseringen, har en oppnådd en tydelighet i grunnenhetene som gjør at en bedre kan møtes i det felles prosjektet som Kunsthøgskolen er. Fra flere hold ble det ikke lagt skjul på at sammenslåing og samlokalisering i sin tid hadde vært kontroversielle prosesser, men samtidig ble det understreket at en har begynt å erfare fordelene ved å være samlet. Ikke minst gjelder dette mulighetene for studentenes kvalifisering i et bredt og sammensatt miljø, og mulighetene for utvikling av innholdet i kunstnerisk utviklingsarbeid. En del av styrkingen av fellesskapsfølelsen har vært å arbeide med begrepet kunstneriske utviklingsarbeid. Det ble framhevet at Kunsthøgskolen nå har en felles definisjon og forståelse av kunstnerisk utviklingsarbeid som alle føler seg komfortable med.

Komiteen hadde før institusjonsbesøket bedt om en redegjørelse for statusen til internasjonalt utvalg. Utvalget figurerer i organisasjonsoversikten, men var ikke omtalt i søknaden. Det ble forklart at utvalget er vedtatt nedlagt, men at det ikke betyr en nedprioritering av det internasjonale arbeidet. Internasjonale spørsmål inngår i ledergruppens arbeid, og er tema for ledersamlinger minst en gang per halvår. Mesteparten av den internasjonale virksomheten er i stedet faglig forankret og foregår i regi av avdelingene gjennom kontakter og nettverk rundt faglige spissede problemstillinger.

Komiteen stilte også spørsmål om KUF-utvalget hadde en strategisk rolle. Det ble presisert at utvalget for det meste fungerte som tildelingsutvalg og som ressurs for rådgivning rundt søknadsskriving, men at rollen til utvalget og utvalgets plass i organisasjonen skal vurderes.

## **Studieadministrative tjenester og informasjon til studentene**

Seksjon for studier og forskning har ansvar for planlegging, saksbehandling, oppfølging, rådgivning om og kvalitetssikring av sentrale studieadministrative prosesser. Seksjonen har 13 ansatte som jobber med studier/studieadministrasjon og fem som jobber med FoU/KU og internasjonalisering. Hoveddelen av dem som jobber med studiene, er lokalisert i avdelingene, og det er etablert en ordning med førstekontakter for avdelingene i den sentrale administrasjonen. Det tilstrebes en overlapping i kompetanse, slik at oppgaveutførelsen blir minst mulig sårbar.

Kunsthøgskolen benytter FS – felles studentsystem – som studieadministrativt støttesystem. Det er satt av ressurser til innføring av læringsplattform. Den skal prøves ut ved én avdeling, og skal i løpet av kommende studieår innføres for hele institusjonen.

Lærer- og romressurser styres gjennom et felles ressurs- og timeplansystem. Studentene har adgang til sine individuelle timeplaner på nett. Disse kan synkroniseres med studentenes kalender. Studenter ved noen avdelinger bruker også systemet til å velge mellom kurs og liknende, og til å reservere tid i spesialverkstedene. Alle studieplaner og emnebeskrivelser er tilgjengelige på nett, og studenter som har valgmuligheter, har egne semesterbeskrivelser. Hjemmesiden har en FAQ-inngang for studenter. Det sentrale servicetorget bistår studentene i praktiske og administrative saker, og formidler billetter og informasjon om studentenes forestillinger og utstillinger. I intervjuene fikk seksjonen for studier og

forskning svært god omtale fra flere hold, og ble opplevd som en god samarbeidspartner i de faglige oppgavene.

Spørsmålet om informasjon til studentene kom opp i intervjuene. Studentene opplever at for mye e-post sendes ut til samtlige studenter, og at viktig informasjon derfor kan forsvinne i den totale mengden av e-poster.

## **Ressurser og fasiliteter**

Kunsthøgskolen i Oslo holder til i delvis ombygde og nybygde lokaler på Grünerløkka og disponerer et areal på 46000 kvadratmeter. Det første byggetrinnet, ferdigstilt i 2003, er spesialbygget for scenekunsthøgskolen. Det inneholder ti studioer for dans/bevegelse, ni scener hvorav to med snorloft og én tilrettelagt for film- og lydopptak, to prøvesaler og flere musikkstudioer, sangrom og lydredigeringsrom. Det andre byggetrinnet ble ferdigstilt i 2010 og er utformet for de visuelle studiene. Det inneholder spesialverksteder og utstyr for virksomhet på avansert nivå innen blant annet stofftrykk, vev, keramikk, litografi, snekring, silketrykk, metall og medielaboratorium. Det finnes også studioer for opptak av lyd og bilder, mørkerom, visningsrom, redigeringsrom og auditorier og andre undervisningsrom. Scenene og verkstedene betjenes av seksjon for teknisk produksjon, som har ansvar for all drift. Seksjonen har ansvar for sikkerheten knyttet til bruk av scener, verksteder og utstyr. Ansatte og studenter må være sertifisert for å kunne bruke mange av spesialrommene, og seksjonen tilbyr sertifiseringskurs.

Faglig ansatte har egne arbeidsplasser, men ikke egne atelierer. Kunsthøgskolen har også flere scener, gallerier og visningsrom for studentenes egne aktiviteter.

Biblioteket er lokalisert sammen med arkivet og er landets største kunstverrfaglige fag- og forskningsbibliotek. Hovedvekten av samlingene er relatert til faggruppene ved Kunsthøgskolen og nærliggende støttefag for virksomheten. Den fysiske samlingen består av om lag 80000 dokumenter (inkludert filmer, teatermanus, CD-plater og en artists'book-samling) og rundt 220 tidsskriftabonnementer. Det tilbys en rekke spesialdatabaser. Det arbeides med å etablere et fysisk materialbibliotek.

Alle bibliotekansatte er fagutdannet og har kompetanse innen fagområdet kunst. Studentene får obligatorisk opplæring i første semester. Stipendiatene tilbys et spesialkurs hvor det inngår opplæring i EndNote, kildekritikk og opphavsrettsproblematikk. Biblioteket har også ansvar for innsamling, registrering og kvalitetssikring av data i CRISTin og KHIODA, og har nylig ansatt en medarbeider med særlig ansvar for registrering av FoU-arbeider.

Komiteen startet institusjonsbesøket med omvisning i bygningene. Noe av det som kom fram, var den variasjonen i utstyr og teknikker som må inngå for at utdanningen og det kunstneriske utviklingsarbeidet både skal være tradisjonsbærende og innovativt.

Rimeligvis er alle opptatt av fasilitetene, og under intervjuene kom det opp flere merknader om mangel på plass, at deler av lokalene er lukket for dem som ikke er spesialister og at det kan gå tregt med sertifisering for å få lov til å bruke spesialutstyr. Det ble opplyst at høstsemesteret 2015 skal starte med en rekke sertifiseringskurs, slik at alle som har behov for det, har mulighet til å få sertifisering tidlig i semesteret. Fra institusjonens side ble det sagt at en kanskje må være tydeligere på at felleskap i fagområdet kunst ikke betyr at alle har fri adgang til alle deler av lokalene.

## **Rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier**

Beskrivelser av prosessene for å etablere nye studier og foreta endringer i studieplanene for eksisterende studier inngår i Kunsthøgskolens system for kvalitetssikring av utdanningen. I søknaden er prosessen fra initiativ til styrebehandling beskrevet. Revideringene gjennomføres etter samme opplegg som prosessen for oppretting av nye studier.

I søknaden framkommer det at tre søknader om mastergradsstudier har vært utarbeidet i tråd med gjeldende rutiner. Alle studieplanene for igangværende studier er blitt revidert for å tilpasses Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk etter tilsvarende rutiner.

## **Rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primær oppgaver**

I søknaden presenterer Kunsthøgskolen tiltakene og rutinene for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling. Det er redegjort for hvordan nyansettelser aktivt brukes for å styrke kompetansen i institusjonen, og hvordan planmessig bruk av åremålsstillinger er et tiltak for sikre fagenes utvikling og studienes innhold.

For de enkelte ansatte tilrettelegger Kunsthøgskolen for kompetanseutvikling gjennom fire virkemidler: opprykk etter kompetanse, bruk av individuelle arbeidsplaner, avsetning av midler til kompetanseutvikling og kurs i høyskolepedagogikk. Komiteen har fått tilsendt utfyllende redegjørelser for PPU-kollegiets medvirkning i pedagogisk kompetanseutvikling og for tiltak for å utvikle veilederkompetanse.

Kunsthøgskolen oppmuntrer til og støtter de ansatte i å søke om stillingsopprykk ut fra kompetanse. I første halvår i 2014 fikk fire ansatte opprykk til professor, en til førsteamanuensis og en til førstelektor.

De individuelle arbeidsplanene brukes som redskap for å tilrettelegge for de ansattes oppdatering innen eget fagfelt. Faglig ansatte i over 50 prosent stilling har 85 timer per år til kompetanseutvikling. Bruk av denne ressursen avtales med dekan, som også fordeler de avsatte midlene til kompetanseheving.

Høyskolepedagogiske kurs har vært tilbudt på institusjonsnivå siden 2011, og fra 2012 er kursene studiepoenggivende og gjennomføres på deltid over fire semestre. Programansvarlig for PPU har utviklet kurset «Veiledning og vurdering i kunstopplæring og kunstutdanning», og har avsatt en andel av stillingen til gjennomføringen av kurset. Det er benyttet både intern og ekstern fagkompetanse innen pedagogikk og fagdidaktikk. 23 ansatte har deltatt eller deltar i kurset. Et positivt element i kurset er at det skjer på tvers av faggruppene. PPU-kollegiet benyttes også til pedagogisk utviklingsarbeid og kompetanseheving i avdelingene.

For ytterligere kompetanseutvikling knyttet til veiledning av stipendiatene framheves det årlige seminaret for veilederne i stipendiatprogrammet, læring og erfaringsutveksling gjennom veilederne aktive rolle i de halvårlige fellessamlingene i stipendiatprogrammet og de interne halvårlige veiledermøtene ved Kunsthøgskolen.

## **Tilrettelegging for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser**

Studentenes medbestemmelse i det formelle styringssystemet ivaretas gjennom studentrepresentasjon i Kunsthøgskolens styre, Læringsmiljøutvalget, Råd for samarbeid med arbeidslivet og klagenemda. Studentene har en representant i valgstyre og nominasjonskomité ved valg av for eksempel rektor. Studentene er representert i avdelingenes innstillingsutvalg ved ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger, og i det sentrale tilsettingsutvalget for disse stillingene. Likeledes er studenter med i opptakskomiteer for nye studenter, og i samarbeidsutvalgene ved avdelingene.

Studentrådet er studentenes øverste organ ved Kunsthøgskolen. Studentrådet består av lederne (og for de større avdelingene også nestlederne) i studentutvalgene ved de enkelte avdelingene. Studentrådet har jevnlig møter med ledelsen for utveksling av informasjon. Studentrådet disponerer midler til godtgjøring av arbeid i studentdemokratiet. Det er stilt en egen bygning til rådighet for studentenes sosiale aktiviteter og studentdemokratiets organer.

Gjennom den årlige Studentundersøkelsen, som sist hadde en svarprosent på over 60, skaffer Kunsthøgskolen seg god og så langt som mulig anonymisert informasjon fra studentene om kvaliteten på utdanningen og læringsmiljøet.

Studentutvalgene representerer studentene overfor dekanene. Ut fra intervjuene er komiteens inntrykk at studentenes deltakelse på avdelingsnivået anses som konkret og nyttig, og det ble gitt eksempler på konkrete forbedringer i studiehverdagen etter innspill fra studentene på avdelingsnivå. Komiteens inntrykk er at institusjonsnivået og Studentrådet kan oppleves som noe langt unna studiehverdagens utfordringer. Også på avdelingsnivå møtes ledelse og studentrepresentanter jevnlig.

Komiteen har lest rapporten fra den nylig gjennomførte evalueringen av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Kunsthøgskolen. Komiteen gikk spesielt inn på studentmedvirkning i kvalitetsarbeidet, og så også på studentenes medvirkning i bredere forstand. I rapporten ble det oppsummert at Kunsthøgskolen har det som trengs av organisert studentdemokrati, men at strukturen bør synliggjøres for den delen av studentene som selv ikke er aktive i studentdemokratiet. Komiteen framholdt også at bildet av studentmedvirkning er variert.

Under intervjuene fikk komiteen inntrykk av at det ikke er problemer med tilretteleggingen for studentdemokrati og studentdeltakelse. Enkelte andre forhold som kom opp fra studenthold refereres i andre deler av denne rapporten.

### **3.1.2 Vurdering**

Særlig på bakgrunn av redegjørelsene i intervjuene, ser komiteen at den faglige organiseringen ut fra faggrupper er vellykket. Komiteen kan slutte seg til understrekningen av at samarbeid på tvers og at felles utvikling av fagområdet kunst må skje på fagmiljøenes premisser.

Den administrative organiseringen framstår likeledes som godt tilpasset primærvirksomheten. Dette gjelder også de studieadministrative tjenestene. Komiteen ser at formen på informasjonen til studentene har vært et tilbakevendende tema, og ser positivt på at Kunsthøgskolen nå prøver ut andre formater enn tidligere. Uansett formen for informasjon kreves det aktivitet fra studentenes side for å holde seg orientert.

Beliggenheten, spesialrommene og biblioteket framstår som av topp kvalitet. Allikevel utgjør spesialrommene nesten med nødvendighet en knapp ressurs for ansatte og studenter, og må forvaltes gjennom en tydelig policy.

Kunsthøgskolens opplegg for kompetanseutvikling av de ansatte framstår som velbalansert. Komiteen vil framheve etableringen av de felles kursene i høyskolepedagogikk og veiledning som drives av egne krefter.

Rutinene for oppretting av nye studier og revidering av igangværende studier utgjør en del av Kunsthøgskolens system for kvalitetssikring av utdanningen. Miljøet har erfaring med ordningene både gjennom utarbeiding av søknader om nye studier til NOKUT, og gjennom revidering av alle studieplanene.

Komiteen finner at Kunsthøgskolen tilrettelegger for studentdemokratiet, og har merket seg at studentene deltar i innstillings-, ansettelses- og opptaksutvalgene ved skolen.

### **3.1.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kravene i standarden og kriteriene.

Institusjonens organisering og infrastruktur er tilpasset primærvirksomheten. Institusjonen har tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene. Likeledes har Kunsthøgskolen tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte. Kunsthøgskolen har tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier og tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primæroppgavene. Kunsthøgskolen legger til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.

## **3.2 Krav til kunstnerisk utviklingsvirksomhet og forskning relatert til fagområder**

**Standard: Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder, § 3-3 (2) c**

Kriterier i studietilsynsforordningen:

*Institusjonens forskning og faglige eller kunstneriske utviklingsvirksomhet skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.*

*Vitenskapelig produksjon skal være stabil og på nivå med sammenliknbare vitenskapelige høyskoler eller universiteter.*

*Faglig og kunstnerisk utviklingsvirksomhet skal være dokumentert og av høy kvalitet.*

### **3.2.1 Beskrivelse**

Kravene til FoU-virksomheten uttrykt i standarden er styrende for hvordan kriteriene forstås. Kriteriet om at vitenskapelig produksjon skal være stabil og på nivå med sammenliknbare vitenskapelige høyskoler eller universiteter tolkes slik: Bruken av «vitenskapelig» i denne sammenhengen er ikke begrensende i forhold til lovens og standardens brede FoU-begrep, og tilsvarer formuleringen om FoU i standarden. Kunsthøgskolen i Oslo registrerer kunstnerisk utviklingsarbeid i det nasjonale registreringssystemet, men sammenlikningsgrunnlaget som er forutsatt i dette kriteriet, foreligger ikke slik det ville ha gjort for en høyskole med hovedvekten av FoU innen forskning. Det kan opparbeides et begrenset sammenliknende perspektiv gjennom å se på Kunsthøgskolens tildeling i form av stipender og prosjektmidler fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Sett på bakgrunn av forutsetningene som er redegjort for i kapittel 1.1, må det kunne forutsettes at forsinkelsen i tilpassingen av det nasjonale registreringssystemet ikke skal være til hinder for en akkrediteringsprosess.

I søknaden blir det gjort grundig rede for hvordan Kunsthøgskolen i Oslo har arbeidet med å utvikle kunstnerisk utviklingsarbeid, både ved institusjonen og i nasjonale og internasjonale sammenhenger. Satsningen er forankret i strategiske planer, senest i strategisk plan 2012-2016. Rammen for forståelse av kunstnerisk utviklingsarbeid er gitt gjennom Kunsthøgskolens vedtatte definisjon fra 2014 (s. 13):

Ved Kunsthøgskolen i Oslo forstås kunstnerisk utviklingsarbeid som skapende aktivitet innen kunst som bidrar til ny innsikt, erkjennelse og kunnskap eller som påvirker feltet. Aktiviteten er basert på kunstnerisk praksis, kunstneriske metoder og kritisk refleksjon, og skal deles med fagmiljø og allmennhet.

FoU ved Kunsthøgskolen i Oslo utgjøres i hovedsak av kunstnerisk utviklingsarbeid (KU). 93 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger er ansatt på kunstnerisk grunnlag. Alle med førstestillingskompetanse som er ansatt i 50 eller høyere stillingsprosent, har 30 prosent av arbeidstiden satt av til FoU/KU. Høyskolelektorer har avsatt 20 prosent til FoU/KU.

Med utgangspunkt i søknaden og intervjuene beskrives i det videre dokumentasjon av stabilt kunstnerisk utviklingsarbeid, det kunstneriske utviklingsarbeidet i samspill med

utdanningsvirksomheten og gjennom hvilke instanser Kunsthøgskolen forsikrer seg om at det kunstneriske utviklingsarbeidet er av høy kvalitet.

### **Dokumentasjon og registrering av kunstnerisk utviklingsarbeid**

Kunsthøgskolen i Oslo startet i 2003 med systematisk registrering av de ansattes FoU-resultater. Alle som har avsatt tid til kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, skal rapportere årlig om produksjon som har ført til offentliggjøring. Kunsthøgskolen skriver at de har vært i forkant når det gjelder å ta i bruk og utvikle verktøy for registrering og dokumentasjon. Kunsthøgskolen har valgt å bruke samme registreringssystemer som resten av sektoren, og tilpasse disse til kunstfagene. Kunstakademiet deltok i ForskDok fra opprettelsen i 1997, og det ble utarbeidet tilfredsstillende kategorier for registrering av kunstnerisk produksjon. Da CRISStin ble innført som nasjonalt system i 2010, viste det seg at det var dårligere egnet for registrering av KU-virksomheten enn ForskDok. Sammen med beslektede institusjoner har Kunsthøgskolen arbeidet for å finne en egnet form for rapportering av kunstnerisk utviklingsarbeid. Slike endringer blir innført i den kommende reviderte utgaven av CRISStin.

Kunsthøgskolen har utviklet et digitalt vitenarkiv – KHIODA. Innenfor dans og koreografi framheves også nettet som en velfungerende dokumentasjons- og publiseringsplattform. I søknaden omtales håndbok for bruk av metadata i norske forskningsarkiv, hvor Kunsthøgskolen fikk til ordninger for lagring og gjenfinning av kunstneriske resultater.

I flere av intervjuene kom det opp erfaringer fra og synspunkter på egnede dokumentasjonsformer for kunstnerisk utviklingsarbeid. Intervjuene bekreftet komiteens tydelig inntrykk av at dokumentasjon er et område som det satses på ved Kunsthøgskolen. Formater for dokumentasjon er blant annet tema for de tverrgående KU-dagene. Ulike typer prosjekter får vist seg fram for et felles kollegium, og forskjeller og felles problematikker blir synliggjort. Et tema som kom opp, var at eksplisitt refleksjon kan uttrykkes gjennom andre medier enn tekst, og at det er fruktbart for ansatte fra alle faggruppene å erfare dette.

Et annet tema som det jobbes med på tvers, er spørsmål om opphavsrettigheter knyttet til de ansattes kunstneriske utviklingsarbeid. Når et kunstnerisk arbeid materialiserer seg i det aktuelle kunstfeltet, er det andre institusjoner enn Kunsthøgskolen som har opphavsrettighetene. Dette gir noen begrensninger for tilgjengeligheten av dokumentasjonen. Kunsthøgskolen tar fatt i slike problemstillinger blant annet gjennom en forsterkning av biblioteket, der en nyansatt forskningsbibliotekar har ansvar for å jobbe med forholdet mellom juridiske og praktiske spørsmål rundt dokumentasjon.

I en av intervjugruppene utviklet det seg en interessant diskusjon om forholdet mellom kunstnerisk befordrende dokumentasjon og registreringer i CRISStin. En person mente at registrering i CRISStin i første rekke er en formell pliktøvelse som har liten innholdsmessig betydning for det kunstneriske utviklingsarbeidet. En annen hevdet det motsatte synspunktet – synligheten gjennom CRISStin kan åpne for kontakt om prosjektsamarbeid fra andre miljøer enn dem en når gjennom andre kanaler – og ga et eksempel fra eget arbeid.

### **Stabilt kunstnerisk utviklingsarbeid**

Kravet om stabilitet i FoU-virksomhet forstås slik at produksjonen skal ha foregått over en viss tid, og at det er en bredde i fagmiljøene med hensyn til ansatte som produserer. Den vedvarende



produksjonen og antallet ansatte som produserer kunstnerisk utviklingsarbeid, er primært dokumentert gjennom registreringene i CRISStin og det digitale vitenarkivet KHIODA samt gjennom informasjon i CV-ene for ansatte med førstestillingskompetanse.

Kravet om at FoU-arbeidet skal være relatert til institusjonens fagområder gjelder i denne søknaden for fagområdet kunst. Dokumentasjonen viser at ansatte fra alle faggrupper utfører kunstnerisk utviklingsarbeid og registrerer dette i CRISStin.

### **Kunstnerisk utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomheten**

Alle ansatte som har avsatt tid til kunstnerisk utviklingsarbeid eller annen FoU i sin stilling, har undervisning. Det framholdes i søknaden at stillingene er organisert slik at de samlet dekker den faglige bredden i studieplanene i de respektive fagmiljøene. Det redegjøres for at faglig ledelse legger ned et betydelig arbeid i å vurdere utlysning av stillinger ved ledighet, for å sikre utvikling og relevans i fagmiljøene.

En del studenter deltar direkte i de ansattes KU-prosjekter. I søknaden er det gitt eksempler på fire prosjekter der disse utvikles i nær sammenheng med undervisningen. Gjennom samtalene fikk komiteen inntrykk av at samspillet tas for gitt. I intervjuene ble det gitt flere eksempler på forholdet mellom utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. En av de intervjuede lærerne framstilte det positive i samspillet som at en «tvinges til formulering». Gjennom å formulere og formidle til studentene erfaringene fra kunstnerisk arbeid i feltet konkretiseres eget kunstnerisk utviklingsarbeid. Bruken av erfaringene i utdanningene gir igjen nye perspektiver og utgangspunkter for den kunstneriske praksisen.

### **Kunstnerisk utviklingsarbeid av høy kvalitet**

Høgskolen er i søknaden klar på at dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid bidrar til synlighet, og at «... kvaliteten i det kunstneriske utviklingsarbeidet vises gjennom omfanget av kunstneriske prosjekter som er fagfellevurdert, gjennom en ansettelsespolitikk som innebærer en kontinuerlig og hyppig kompetansevurdering av faglig personale, og gjennom den kvalitetsvurdering som gjøres av eksterne oppdragsgivere» (s. 70). Det presiseres også at offentliggjøring er en forutsetning for å regne et arbeid som resultat.<sup>14</sup>

I søknaden gjøres det rede for tiltak for å sikre at ansatte driver aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsarbeid, og for hvordan produksjon, prosjekter og publikasjoner bedømmes til å være av høy kvalitet og på høyt internasjonalt nivå.

Kunsthøgskolen angir disse strukturelle tiltakene som viktige for å stimulere til kvalitet: Planlegging og rapportering; Medarbeideroppfølging; Faglige møteplasser; Ansettelsespolitikken – faste stillinger og åremål; Utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning (KUF-utvalget). Det beskrives hvordan systemet med virksomhetsrapportering på avdelingsnivå og medarbeideroppfølging sikrer en kontinuerlig oppfølging av den enkeltes kunstneriske utviklingsarbeid.

---

<sup>14</sup>Fra søknaden s 11: I tråd med utredningen *Vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid* (Jørgensen-utvalget) presiserer Kunsthøgskolen at «Kunstnerisk utviklingsarbeid dekker kunstneriske prosesser som fører fram til et offentlig tilgjengelig kunstnerisk produkt». «Offentlig tilgjengelig» representerer en parallell til forskeres publisering. Offentliggjøringen innebærer at et kunstnerisk produkt skal ha vært gjenstand for vurdering av fagfeller, kunne gjenfinnes eller har etterlatt varige spor etter offentliggjøringen.

Faglige møteplasser framholdes som svært viktige, da det inngår i Kunsthøgskolens definisjon av kunstnerisk utviklingsarbeid at kunstnerisk praksis, metoder og refleksjon skal deles med fagmiljø og allmennhet. Eksempler på faste møteplasser er de halvårlige KU-dagene, «KORFO» (koreografisk forskningsforum), «Academy lectures» (åpen ukentlig forelesningsserie om samtidskunst og kultur), «Design kollokvium» (årlig konferanse), «Agenda» (månedlige faglig forum for kunst og håndverk) og «Oslo International Acting Festival» som arrangeres for tredje gang.

Utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning har, i tillegg til å tildele midler til FoU/KU etter søknader, i oppgave å være rådgivende organ for rektor og direktør, foreslå strategi og handlingsplan for institusjonens FoU/KU og bidra til å ivareta helheten og kvaliteten i Kunsthøgskolens FoU/KU-virksomhet. I intervjuet med representanter fra KUF-utvalget fikk komiteen imidlertid inntrykk av at utvalgets mandat ikke er knyttet til mer generelle FoU-strategiske oppgaver.

I søknaden omtales bruk av åremålsstillinger<sup>15</sup> som et viktig tiltak for å sikre høy faglig kvalitet og aktualitet. Rundt 40 prosent er ansatt i åremålsstillinger. Åremål brukes langt mer aktivt enn tidligere ut fra en planlagt satsning, samtidig som institusjonen peker på betydningen av kontinuitet gjennom å opprettholde god balanse mellom faste stillinger og åremål. For professorer kreves «... omfattende kunstnerisk virksomhet på høyeste nivå etter internasjonal standard og relevant bredde og fordypning i faget eller disiplinen på høyeste nivå», for ansettelse som førsteamanuensis kreves godkjent gjennomført kunstnerisk stipendprogram eller «... dokumentert kunstnerisk virksomhet eller utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå og med særlig fordypning som er relevant for fagområdet eller disiplinen». <sup>16</sup> For Kunsthøgskolen betyr bruk av åremål at en økende andel av de ansatte relativt hyppig vurderes opp mot krav om høyt internasjonalt faglig nivå av eksterne sakkyndige komiteer.

Kunsthøgskolen forsikrer seg på andre måter om at det kunstneriske utviklingsarbeidet er av høy kvalitet. I søknaden oppgis disse fire kanalene for kvalitetsvurdering:

- Prosjekt- og publikasjonsvirksomhet fagfelleverdert i Prosjektprogrammet under Program for kunstnerisk utviklingsarbeid
- Prosjekt- og publikasjonsvirksomhet fagfelleverdert gjennom Kunsthøgskolens utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, KUF-utvalget
- Faglig ansattes skapende virksomhet innen kunst: utstillinger, verk, forestillinger, oppdrag med mer
- Stipendiatenes prosjekter

#### *Resultater av søknader til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid – prosjekter*

Kunsthøgskolen har som utgangspunkt at det ligger en garanti for at prosjekter som har fått støtte gjennom Prosjektprogrammet, er av høyeste kunstneriske kvalitet. Kunsthøgskolen har fått innvilget to prosjekter hvor institusjonen er prosjekteier: «Porøs» (Kunst og håndverk - keramikk) og «Nye forestillinger – nye verktøy: kunnskaper og ferdigheter for et postdramatisk teater» (Teaterhøgskolen - regi). Kunsthøgskolen er deltaker i to prosjekter med Kunst- og designhøgskolen i Bergen som prosjekteier, og to prosjekter der Norges musikkhøgskole er prosjekteier. Kunsthøgskolen har til sammen i de fire søknadsrundene fått tildelt 13 prosent av midlene i Prosjektprogrammet. Til

<sup>15</sup> I universitets- og høyskoleloven gis det hjemmel for bruk av åremål i undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet (§ 6-4).

<sup>16</sup> Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger § 1-2 og 1-4. For begge stillingskategoriene kreves «dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning».

sammenlikning har Norges musikkhøgskole fått tildelt 35 prosent, Kunst- og designhøgskolen i Bergen 15 prosent og hver av de resterende fem institusjonene 10 prosent eller mindre.

#### *Resultater av søknader til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid – stipendiater*

I perioden fra oppstart i 2003 fram til 2015 har totalt 101 stipendiater vært tilknyttet programmet. Av disse har 28 stipendiater (hvorav to egenfinansierte) vært tilknyttet Kunsthøgskolen i Oslo. Dette utgjør 31 prosent av tildelingene, sammenliknet med 18 prosent for Kunst- og designhøgskolen i Bergen og 27 prosent for Norges musikkhøgskole. Fire av tolv stipendiater som er tatt opp i programmet i juni 2015, er tilknyttet Kunsthøgskolen i Oslo.

Det er hard konkurranse om å bli nominert som søker internt ved institusjonen, og likeledes om å nå opp i utvelgelsen som foretas av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. For 2014-kullet av stipendiater kom det 84 interne søknader til Kunsthøgskolen. Et visst antall gjennomgikk ekstern sakkyndig vurdering, og på grunnlag av disse vurderingene ble 15 søknader fremmet fra Kunsthøgskolen til Stipendiatprogrammet. Av disse ble fem innvilget.

#### *Utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning (KUF-utvalget) - prosjektstøtte*

I inneværende periode har utvalget tre interne og tre eksterne medlemmer og ledes av rektor. Det kan søkes om midler i tre kategorier: Prosjekt-, konferanse- eller publikasjonsstøtte. Det foreligger retningslinjer for tildeling fra KUF-utvalget, og det opplyses i søknaden at praksis for tildelingene i hovedsak følger retningslinjene for tildeling under Prosjektprogrammet. Ansatte i 50 prosent stilling eller mer og som har FoU/KU-tid i stillingen kan søke. Utvalget fungerer selv som fagfeller i vurderingen av søknadene.

I perioden 2011–2014 er det gjort 12 tildelinger til konferanser, 18 tildelinger til publikasjoner og 47 tildelinger til prosjekter. Under prosjekter kan det søkes om driftsstøtte og vikarstipend, og det kan søkes om for- og pilotprosjekter. Publikasjoner som får støtte, skal ha vært igjennom ekstern fagfellevurdering og være klare for publisering før det kan søkes KUF-utvalget om støtte. Konferanser som støttes, skal være relatert til fagområder eller Kunsthøgskolens prioriterte satsningsområder.

#### *Skapende virksomhet*

I søknaden redegjøres det for at det er innen CRISTins og KHIODAs kategorier «Kunstnerisk og museal presentasjon» og «Kunstnerisk produksjon/Artistic Production» at bredden av kunstneriske uttrykk ved Kunsthøgskolen viser seg i registreringene. Det presiseres at offentliggjøringen og formidlingen av prosjektene oftest skjer utenfor Kunsthøgskolen, og kvalitetsvurderingen ligger hos oppdragsgivernes profesjonelle kuratorer, produsenter og konsulenter. Prosjekter og oppdrag er dokumentert gjennom CV-er for alle med førstestillingskompetanse, og delvis gjennom CRISTin og KHIODA.

Kunsthøgskolen framholder at de ansatte har en omfattende kunstnerisk produksjon og oppdrag i prestisjetunge institusjoner med sterk faglig konkurranse og dermed høye krav til kvalitet. Engasjementer i disse prestisjetunge institusjonene ses som en tydelig indikasjon på kvalitet. Det er gitt 26 eksempler på prosjekter knyttet til attraktive institusjoner. Det framholdes i søknaden at felles for de fleste store KU-prosjektene, uavhengig av finansieringskilde, er at de har internasjonale referanser, nettverk og partnere.

I intervjuene tok komiteen opp den relativt lave uttellingen Kunsthøgskolen har hatt innen prosjektprogrammet sammenliknet med stipendiatprogrammet. I forbindelse med KUF-utvalgets rolle

kom det fram at de nå bevilger midler til forprosjekter for å utvikle konkurransedyktige søknader til Prosjektprogrammet. Utvalget har utviklet skjema og spesifiserer krav til de interne søknadene som er på linje med krav til søknader om eksterne midler, slik at det å utarbeide søknader til KUF-utvalget samtidig blir en opplæring i å søke eksterne midler.

I intervjuene ble det gitt uttrykk for at det er selvsagt at ansatte må ha en praksis og kunstutøvelse på høyeste nivå innen fagfeltet. Likeledes var det diskusjoner om vurdering av høyt nivå bare skal knyttes til resultater, eller også til i hvilken grad kunstneriske prosesser vekker interesse og er diskusjonsgenererende og derigjennom gjør Kunsthøgskolen attraktiv for den nasjonale og internasjonale omverdenen.

I intervjuene framgikk det at Kunsthøgskolens ansatte ennå ikke er kommet i gang med en mer systematisk publiseringsvirksomhet i fagspesifikke peer review-baserte tidsskrifter som for eksempel *Journal of Artistic Research* (JAR). Institusjonens ledelse gir uttrykk for at en her har en framtidig oppgave.

### 3.2.2 Vurdering

Komiteen vil berømme Kunsthøgskolen i Oslo for arbeidet med både å utvikle, og opprettholde diskusjoner og oppmerksomhet om, dokumentasjonsformater for kunstnerisk utviklingsarbeid. Komiteen ser at variasjonen i dokumentasjonsbehovene internt ved institusjonen gir en god grobunn for en aktiv oppmerksomhet om dokumentasjon. Forskjellene faggruppene i mellom gir dynamikk til diskusjonene og konkrete utviklinger av dokumentasjonsformer. Registeringene i CRISStin og informasjonen i de vedlagte CV-ene gir komiteen et godt grunnlag for å kunne vurdere stabilitet, både med hensyn til bredde i institusjonen og over tid.

Selv om Kunsthøgskolens ansatte registrerer kunstnerisk utviklingsarbeid i CRISStin, har ikke disse registreringene status som forhåndssikrede resultatdata på linje med registreringene for Norsk vitenskapelig indeks.<sup>17</sup> Slike data ville vært brukt som informasjon om nivå i evalueringer ved institusjoner med hovedvekt av FoU innen forskning. For Kunsthøgskolen må komiteen vurdere om institusjonens egne kriterier for å avgjøre om det kunstneriske utviklingsarbeidet er på høyt internasjonalt nivå framstår som troverdige.

Komiteen anerkjenner Kunsthøgskolens begrunnelse for at den utfører stabilt kunstnerisk utviklingsarbeid av høy kvalitet og på høyt internasjonalt nivå. Kunsthøgskolen baserer sin vurdering på at en stor andel av de ansatte jevnlig vurderes ut fra om de har omfattende kunstnerisk virksomhet på høyt internasjonalt nivå, og at prosjekter, publikasjoner og den skapende og utøvende virksomheten har vært fagfelleverdert i forskjellige instanser.

Komiteen anerkjenner diskusjonen om en kan utvikle indikatorer utover dem som foreligger, for å kunne bedømme om virksomheten og det kunstneriske utviklingsarbeidet har høyt internasjonalt nivå. Dette gjelder først og fremst hvordan prosesser og diskusjoner tiltrekker seg internasjonal oppmerksomhet.

Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, stipendiater og studenter er sammen involvert i flere prosjekter. Komiteens vurdering er at kunstnerisk utviklingsarbeid utføres i samspill med

---

<sup>17</sup> Noen arbeider fra ansatte ved Kunsthøgskolen er inkludert i NVI.

utdanningsvirksomheten. Samspillet har imidlertid varierende form innen de forskjellige faggruppene, noe komiteen fikk eksempler på særlig gjennom intervjuene.

I institusjonsbesøket fikk komiteen inntrykk av hvordan ansatte på kunstnerisk og vitenskapelig grunnlag arbeidet sammen. Særlig ble dette konkretisert når det gjaldt veiledningen av stipendiatene.

Kunsthøgskolen har over lengre tid bidratt til at kunstnerisk utviklingsarbeid har fått anerkjennelse som å være likestilt med forskningsvirksomhet. Samtidig har fagmiljøene arbeidet med innholdet i kunstnerisk utviklingsarbeid, både for den enkelte faggruppe og for fagområdet kunst.

Komiteen vil anbefale at Kunsthøgskolen utvikler en samlet strategisk plan for FoU/KU-virksomheten som konkretiserer hvilke virkemidler en vil anvende for å nå de strategiske målene. Arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket og formulering av læringsutbyttebeskrivelser kan i den sammenhengen bli et viktig redskap og bidra til å synliggjøre samspillet mellom utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid og vitenskapelig forskning.

### **3.2.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kravene i standarden og kriteriene.

Kunsthøgskolen i Oslo har dokumentert at det utføres stabil kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til fagområdet kunst. FoU/KU-virksomheten utføres i samspill med utdanningsvirksomheten. Den kunstneriske utviklingsvirksomheten er dokumentert og av høy kvalitet.

### 3.3 Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger

**Standard: Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på de fagområder som inngår i studiene, § 3-3 (2) d**

Kriterium i studietilsynsforordningen: *Det skal være tilstrekkelig antall ansatte til å dekke undervisnings-, forsknings- og utviklingsoppgavene i institusjonens fagområder. De ansatte skal ha relevant kompetanseprofil.*

#### 3.3.1 Beskrivelse

Undervisnings- og forskerstillinger utgjør 79,4 årsverk, hvorav 93 prosent er ansatt på kunstnerisk grunnlag. Ansatte på vitenskapelig grunnlag utgjør 5,2 årsverk. I 2013 hadde 71,7 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger førstestillingskompetanse. Gjennomsnittet for statlige vitenskapelige høyskoler var 81,3 prosent. Rundt 40 prosent er ansatt i åremålsstillinger, og andelen er økende som resultat av en planlagt satsning. Alle ansatte som har FoU/KU-andel i stillingen, har undervisning. I 2014 var antallet studenter per faglige årsverk 7,1 (heltidsekvivalenter). I tillegg underviser 38 verkstedansatte.

Kunsthøgskolen i Oslo søker akkreditering på grunnlag av fagområdet kunst, som med unntak av PPU dekker all faglig virksomhet ved høyskolen. Den faglige virksomheten er organisert i seks avdelinger og tilsvarende faggrupper. Avdeling Balletthøgskolen tilbyr bachelor i henholdsvis klassisk ballett, jazzdans og samtidsdans, master i koreografi og ettårig praktisk pedagogisk utdanning i dans og teater. Avdeling Design tilbyr bachelor i henholdsvis grafisk design og illustrasjon, klesdesign og kostymedesign, interiørarkitektur og møbeldesign, og master i design. Avdeling Kunstakademiet tilbyr bachelor og master i billedkunst. Avdeling Kunst og håndverk tilbyr bachelor og master i kunsthøgskolen «Kunst og offentlige rom». Avdeling Operahøgskolen tilbyr bachelor (samarbeid med NMH) og master i opera. Avdeling Teaterhøgskolen tilbyr bachelor i henholdsvis skuespillerfag og regi, og master i teater (skuespillerfag, regi og scenetekst).

#### Faglig ansatte fordelt på faggrupper – personer (P) og årsverk (Å)

Avdeling	Balletthøgskolen		Design		Kunstakademiet		Kunst og håndverk		Operahøgskolen		Teaterhøgskolen		Alle	
	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å
Kompetanse	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å	P	Å
Professor	3	2,25	9	7,5	12	7,9	13	9,1	2	0,95	4	3,7	43	31,4
Dosent	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
F-amanuensis	7	4	4	4	1	1	12	8,2	3	1,5	3	2,6	30	21,3
F-lektor	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2
Høyskolelektor	10	6,2	7	3,6	3	1,8	7	6,1	2	1,5	9	7,2	38	26,4
Stipendiat	3	3	3	3	3	3	6	6	1	1	1	1	17	17
Høyskolelærer	1	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,75
Andre (dekaner, programansvarlige, verkstemester)	1	1	3	3	3	2	4	3	2	1,3	2	2	15	12,3
Sum	28	20,2	26	21,1	22	15,7	42	32,4	10	6,3	20	17,5	148	113,2
Studenter	73		143		101		145		17		43		522	

Kilde: Personer angitt som fagansatte på KHiOs hjemmesider juni 2015 og liste over stipendiater. Enkelte av personene er ført som ansatt ved flere avdelinger (repetitør og PPU).



uteksaminerte sine første mastergradskandidater i 2007, og uteksaminerer nå årlig i underkant av 60 mastergradskandidater.

Opptakstall er oppgitt for 2011 (229), 2012 (224) og 2013 (249), og det er sammenliknet med referanseinstitusjoner. I 2013 hadde Kunsthøgskolen 530 studenter totalt. Statlige vitenskapelige høyskoler hadde et snitt på 583.

Gjennomsnittlig gjennomføringsprosent i perioden 2009–2012 er 98,5, noe som forklares både med at Kunsthøgskolen har sterkt motiverte og gode søkere, og at studentene får tett individuell oppfølging.

Under intervjuene med studentene kom det ikke opp forhold som tilsier at institusjonen kan legge mer til rette for gjennomføring. Tema var heller hvordan den faglige bredden i institusjonen kan utnyttes til å utdanne kunstnere med unike kompetanser og profiler.

### **3.4.2 Vurdering**

Komiteen ser at institusjonen har jevnlig opptak av studenter og har en svært tilfredsstillende gjennomstrømming og kandidatproduksjon både på bachelor- og masternivå.

### **3.4.3 Konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kravene i standarden og kriteriet.

Kunsthøgskolen i Oslo har akkreditering for ti studietilbud som gir rett til å tildele høyere grad alene, og har uteksaminert høyere grads kandidater i ni år. Kunsthøgskolen i Oslo har jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømming og kandidatproduksjon.

## **3.5 *Krav til forskerutdanningen eller tilsvarende stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid***

**Standard: Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og rett til å tildele doktorgrad alene, eller ha akkreditering for tilsvarende stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-1 fjerde ledd, § 3-3 (2) f**

Kriterium i studietilsynsforskriften: *Institusjonen skal ha jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater og kandidater som disputerer innen rimelig tid.*

### **3.5.1 Beskrivelse**

I perioden fra oppstart i 2003 fram til 2015 har totalt 101 stipendiater vært tilknyttet programmet. Av disse har 28 stipendiater (hvorav én egenfinansiert) vært tilknyttet Kunsthøgskolen i Oslo. Dette utgjør 31 prosent av tildelingene, sammenliknet med 18 prosent for Kunst- og designhøgskolen i Bergen og 27 prosent for Norges musikkhøgskole. Fire av tolv stipendiater som er tatt opp i programmet i juni 2015, er tilknyttet Kunsthøgskolen i Oslo.



Per juni 2015 har totalt 42 stipendiater fullført Stipendiatprogrammet. Ni av disse har vært stipendiater ved Kunsthøgskolen. Av disse har fire disputert innen fire år etter opptak, fire innen seks år etter opptak og en innen åtte år etter opptak.

I søknaden framgår det at det har vært et erkjent problem at gjennomstrømningen i programmets tidlige fase kunne vært bedre, men det framheves at forenklinger har gitt resultater, og at gjennomstrømningen er økende. I løpet av året vil kandidater tatt opp i 2009 og 2010 ha hatt avgang. Et ønske om bedre gjennomstrømning er også oppgitt som et av målene for endringen av arbeidsdelingen mellom Stipendiatprogrammet og institusjonene.

Under intervjuene ble det uttalt at det fra fagmiljøenes side legges vekt på å rekruttere stipendiater som er motiverte, og som ønsker å la seg integrere i fagmiljøene. Komiteen møtte motiverte stipendiater som var klar over forventningene om gjennomføring i henhold til angitt tid.

### **3.5.2 Vurdering**

Komiteen har i kapittel 2 vurdert Kunsthøgskolens deltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendiatprogram, og anbefaler at Kunsthøgskolen i Oslo får akkreditering for deltakelsen. Kunsthøgskolen har hatt 31 prosent av stipendiattildelingene, noe som må anses som god uttelling. På bakgrunn av de økonomiske rammene for Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, vurderer komiteen institusjonen til å ha hatt jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater. Tatt i betraktning at det har vært noen generelle innkjøringsproblemer i programmet er komiteens vurdering likeledes at Kunsthøgskolen har kandidater som disputerer innen rimelig tid, selv om dette ikke gjelder alle kandidatene.

### **3.5.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kravene i standarden og kriteriet.

Kunsthøgskolen i Oslo har akkreditering for deltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendiatprogram. Kunsthøgskolen har jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater, og kandidater som kvalifiserer seg innen rimelig tid.

## 3.6 Tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk

**Standard: Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanningen eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, § 3-3 (2) g**

### 3.6.1 Beskrivelse

Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid utgjør et faglig hovednettverk for Kunsthøgskolen. Gjennom samarbeid med Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Norges musikkhøgskole har Kunsthøgskolen vært med på å løfte kunstnerisk utviklingsarbeid som en parallell til forskning, og har vært pådrivere i utviklingen av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. I søknaden framstår Stipendiatprogrammet som en ramme for varig samarbeid fagmiljøer imellom også på bachelor- og mastergradsnivå.

I søknaden framheves samarbeid og nettverk knyttet til bransjenettverket «Entreprenørskap i Kunst og Design», nasjonale fag- og profesjonsråd under Universitets- og høgskolerådet og Rådet for utøvende musikk og musikkutdanning.

På nordisk nivå deltar Kunsthøgskolen i Nordplussnettverkene CIRRUS (design og kunsthåndverk), KUNO (samtidskunst), Norteas (teater og dans) og Nordkor (koreografi), som består av institusjoner i samtlige nordiske og baltiske land. Kunsthøgskolen deltar også i Nordiske Operahøgskolers Sammenslutning. Aktivitetene består av student- og lærerutveksling og møter, konferanser og workshops.

Av internasjonale nettverk og organisasjoner framheves deltakelsen i Society for Artistic Research, ELIA og ELIA SHARE og Écoles des Écoles. Kunsthøgskolen var med på å opprette Society for Artistic Research, SAR, som utgir e-tidsskriftet *JAR (Journal of Artistic Research)*. Écoles des Écoles er et europeisk nettverk innen teater der både studenter og ansatte deltar i seminarer, workshops og konferanser.

European League of Institutes of the Arts, ELIA, er en uavhengig nettverksorganisasjon med over 300 medlemsinstitusjoner i 47 land. Ansatte ved Kunsthøgskolen har vært medlemmer av styret i flere perioder, og rektor er medlem i ELIAs Representative Board. Medlemskapet har hatt betydning for deltakelsen i den internasjonale samtalen om kunstnerisk utviklingsarbeid og utviklingen av tredje syklus innen de kunstfaglige utdanningene, særlig gjennom prosjektet ELIA SHARE. Et viktig resultat av deltakelsen er at Kunsthøgskolen som en av fire institusjoner er valgt ut til å delta i en søknad om et prosjekt som skal utprøve nye tilnærminger til kobling av kunstutdanning og innovasjonsbasert arbeidsliv. ELIA arrangerer kurs i kvalitetssikring av høyere kunstutdanning der ansatte ved Kunsthøgskolen deltar.

Både i den skriftlige dokumentasjonen og under intervjuene er det blitt gitt eksempler på de ansattes deltakelse i nettverk basert på tilhørighet i faggruppene, og konferanser og arrangementer som bidrar til å opprettholde og utvikle interaksjon i nasjonale og internasjonale nettverk. Et eksempel som ble gitt er at Avdeling teaterhøgskolen fra 2015 inngår i et fireårig prosjekt under EU-programmet Creative Europe (Horizon 2020). Gjennom intervjuene erfarte komiteen at de ansatte gjennomgående har internasjonale referanserammer for både utdannings- og utviklingsvirksomheten.

Kunsthøgskolen i Oslo har 39 avtaler under ERASMUS+. I 2014 hadde Kunsthøgskolen til sammen 82 utvekslingsavtaler, og hadde samme år 7 studenter til utveksling og 23 til innveksling. I intervjuene kom det fram at det varierer fra avdeling til avdeling i hvilken grad studentene oppfordres til å søke utveksling. Det er foreløpig relativt liten bevissthet om mulighetene for lærerutveksling under ERASMUS+, men den nye ledelsen ved institusjonen har til hensikt å gjøre noe med dette.

### **3.6.2 Vurdering**

Kunsthøgskolen i Oslo deltar i sentrale nettverk både nasjonalt og internasjonalt. I viktige sammenhenger som Program for kunstnerisk utviklingsarbeid og European League of Institutes of the Arts (ELIA) deltar Kunsthøgskolen svært aktivt, og Kunsthøgskolen har godtgjort hvordan deltakelsen har gitt konkrete muligheter til internasjonalt samarbeid. Det virker som om mye av virksomheten ved Kunsthøgskolen i stor grad har internasjonale referanserammer både for utdanningene og for det kunstneriske utviklingsarbeidet. Komiteens inntrykk er at mange internasjonalt anerkjente kunstnere søker seg til stillinger ved Kunsthøgskolen i Oslo.

Komiteen vil anbefale at Kunsthøgskolen styrker inn- og utveksling via ERASMUS. Dette gjelder både for studenter og lærere. Innen flere fagfelt, der design er et eksempel, framstår Kunsthøgskolen som en pionér i den internasjonale dialogen og i kvalitetssikring av kunstnerisk utviklingsarbeid. Gjennom aktiv internasjonal utveksling kan Kunsthøgskolen bidra til karriereutviklingen for egne ansatte og sikre betydningen av kunstnerisk utviklingsarbeid som kunnskapsform. Internasjonalisering bør være et viktig perspektiv i en kommende plan for FoU/KU-virksomheten.

### **3.6.3 Komiteens konklusjon**

Ja. Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo oppfyller kravene i standarden.

Kunsthøgskolen er tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid, og deltar aktivt i det nasjonale samarbeidet innen Program for kunstnerisk utviklingsarbeid og det tilhørende Stipendiatprogrammet.

## 4 Konklusjon

Komiteen har vurdert søknaden fra Kunsthøgskolen i Oslo ut fra studietilsynsforskriften § 7-5: Særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram, og studietilsynsforskriftens kapittel 4: Krav for akkreditering som vitenskapelig høyskole samt forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning §3-3 (2).

Komiteens vurdering er at Kunsthøgskolen i Oslo framstår som en solid institusjon med både diversitet og fellesskap innen fagområdet kunst. Ved Kunsthøgskolen utføres kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet innenfor samtlige faggrupper. Kunsthøgskolen rekrutterer en høy andel av stipendiatene som får støtte gjennom Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Etter komiteens vurdering utføres det kunstneriske utviklingsarbeidet i samspill med utdanningsvirksomheten.

Komiteen anbefaler at Kunsthøgskolen i Oslos deltakelse i det institusjonsovergrepene kunstneriske stipendprogrammet akkrediteres, og at Kunsthøgskolen i Oslo akkrediteres som vitenskapelig høyskole.

Kunsthøgskolens fagområde er kunst. Fagområdet inkluderer all kunstnerisk utviklingsarbeid som utføres ved de seks avdelingene.

Institusjonskategorien vitenskapelig høyskole betegner en spesialisert institusjon med fullmakter til å etablere studier på mastergradsnivå innen det fagområdet der institusjonen har akkreditering for doktorgradsstudier eller tilsvarende. For Kunsthøgskolen i Oslo vil en akkreditering som vitenskapelig høyskole bety at institusjonen får fullmakt til å etablere mastergradsprogrammer innen fagområdet kunst.

## 5 Komiteens råd om videre utvikling

Komiteen har følgende anbefalinger til institusjonen:

Komiteens inntrykk er at tverrfaglig samarbeid og utnyttelse av kompetanse på tvers av avdelinger er økende, både blant ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, studenter og stipendiater. Komiteen vil allikevel anbefale Kunsthøgskolen å i større grad legge til rette for tverrfaglig integrering og utnyttelse av kompetansen til vitenskapelig ansatte.

Komiteen vil anbefale at Kunsthøgskolen utvikler en samlet strategisk plan for FoU/KU-virksomheten som konkretiserer hvilke virkemidler en vil anvende for å nå de strategiske målene. Arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket og formulering av læringsutbyttebeskrivelser kan i den sammenhengen bli et viktig redskap og bidra til å synliggjøre samspillet mellom utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid og vitenskapelig forskning.

Læringsutbyttebeskrivelser kan med fordel legges til grunn i arbeidet med å styrke stipendiatenes integrering i institusjonens fagmiljø og utvikling. Læringsutbyttebeskrivelsene for bachelor- og mastergradsutdanningene bør brukes strategisk for å integrere stipendiatene i undervisningen og tydeliggjøre undervisningens fokus.

Kunsthøgskolen har noen utfordringer når det gjelder tilbud av fagspesifikke kurs for stipendiater. Komiteen anbefaler en satsning på dette området gjennom for eksempel bedre koordinering med andre tilsvarende kunstuddanningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt.

Komiteen vil anbefale Kunsthøgskolen å vurdere nytten av å opprette et fast internt faglig forum for veilederne i Stipendiatprogrammet.

Kunsthøgskolen bør i større grad prioritere organisert bruk av eksisterende kanaler for inn- og utveksling av så vel studenter som faglig ansatte.

Komiteen anbefaler Kunsthøgskolen å styrke de faglige ansattes bevissthet rundt, og forutsetninger for, en mer systematisk bruk av internasjonal peer-review'ing. Dette gjelder også publiseringsvirksomhet i peer review-baserte tidsskrifter, særlig med henblikk på spesialiserte kanaler for kunstnerisk utviklingsarbeid som for eksempel *Journal of Artistic Research* og *PARSE Journal*.

## 6 Vedlegg

### 6.1 Mandat for den sakkyndige komiteen

Komiteen som har vurdert søknad om akkreditering av deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram, og akkreditering som vitenskapelig høyskole fra Kunsthøgskolen i Oslo, har hatt følgende sammensetning:

- professor Ole Lützow-Holm (leder), Göteborgs universitet
- forskningsleder Henrik Oxvig, Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering
- seniorkurator Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
- stipendiat Ellen Mikalsen Stabell, Norges musikkhøgskole

### Mandat for sakkyndig komité

Oppgaven til sakkyndig komité er, med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 og Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010, å:

1. Vurdere om søknad om akkreditering av institusjonsdeltakelse i Stipendprogrammet, og akkreditering som vitenskapelig høyskole fra Kunsthøgskolen i Oslo tilfredsstillende alle standarder og kriterier til institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram, og til akkreditering som vitenskapelig høyskole.
2. Begrunne sine vurderinger og gi en entydig konklusjon i en skriftlig rapport. Rapporten skal ha vurderinger som institusjonen kan bruke i sitt videre utviklingsarbeid. Rapportutkast vil bli sendt til søkerinstitusjonen som gis anledning til å kommentere feil og misforståelser.
3. Avgi rapport til NOKUT.

## 6.2 Standarder og kriterier

### **Krav til akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram**

NOKUT har satt kriterier for akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) § 7-5

#### **§ 7-5 Særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram**

Det skal foreligge et reglement for deltakelsen i programmet. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon, skal være klart beskrevet.

Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter skal være klart beskrevet i særskilt avtaleformular.

Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal være tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.

Institusjonen skal drive aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet.

Institusjonen skal vise hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.

Institusjonen skal delta aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet.

Institusjonen skal kunne tilby sine stipendiater nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innenfor sin egen spesialisering.

### **Krav til akkreditering som vitenskapelig høyskole**

Kunnskapsdepartementet har satt *standarder* for akkreditering av institusjoner i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-3. I andre ledd finnes kravene for å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole.

For å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling.
- b) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.
- c) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder.
- d) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene.
- e) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrert studieløp, som gir rett til å tildele høyere grad alene, og ha uteksaminert høyere grads kandidater i minst to år.

- f) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og rett til å tildele doktorgrad alene, eller ha akkreditering for tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-1 tredje ledd.
- g) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.

NOKUT har satt *utfyllende kriterier* til Kunnskapsdepartementets standarder for akkreditering som vitenskapelig høyskole i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) kapittel 4.

#### **Kapittel 4. Krav for akkreditering som vitenskapelig høyskole**

##### **§ 4-1. Institusjonens primærvirksomhet**

Institusjonens primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.

##### **§ 4-2. Institusjonens organisering og infrastruktur**

Institusjonens organisering skal være tilpasset primærvirksomheten.

Institusjonen skal

- a) ha tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene
- b) ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte
- c) ha tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier
- d) ha tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primæroppgavene
- e) legge til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.

##### **§ 4-3. Krav til forskning og faglig- eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet**

Institusjonens forskning og faglige eller kunstneriske utviklingsvirksomhet skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

Vitenskapelig produksjon skal være stabil og på nivå med sammenliknbare vitenskapelige høyskoler eller universiteter.

Faglig og kunstnerisk utviklingsvirksomhet skal være dokumentert og av høy kvalitet.

##### **§ 4-4. Krav til ansatte i undervisnings- og forskerstillinger**

Det skal være tilstrekkelig antall ansatte til å dekke undervisnings-, forsknings- og utviklingsoppgavene i institusjonens fagområder. De ansatte skal ha en relevant kompetanseprofil.

##### **§ 4-5. Krav til rekruttering, gjennomstrømming og kandidatproduksjon**

Institusjonen skal ha jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømming og kandidatproduksjon.

##### **§ 4-6. Krav til forskerutdanning eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid**

Institusjonen skal ha jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater og kandidater som disputerer innen rimelig tid.



## 7 Appendix: Uttalelse fra Kunsthøgskolen i Oslo til rapport fra sakkyndig komité

**KUNSTHØGSKOLEN I OSLO**  
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

NOKUT  
Postboks 578  
1378 Lysaker

Deres ref.  
14/573

Vår ref.  
14/00963

Dato  
18.08.15

Adresse Fossveien 24  
0551 Oslo  
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6583  
St. Olavs plass  
N-0130 Oslo

Faktura Postboks 386  
Alnabru  
0614 Oslo

Org.no. 977027233  
Giro 8276 0100265

Saksbehandler  
**Britt Wold**  
(+4799107588  
Britt.wold@khio.no

### Tilbakemelding på rapport fra sakkyndig komite

Kunsthøgskolen i Oslo har mottatt rapporten fra sakkyndig komite som har vurdert vår søknad om akkreditering som vitenskapelig høyskole.

Vårt hovedinntrykk fra rapporten er at den sakkyndige komiteen har vært grundig i sitt arbeid. Bakgrunn og fakta i søknaden er gjengitt korrekt og med innsikt. Komiteens vurderinger er gjennomgående kompetente og velbegrunnede.

Rapporten viser at komiteen i intervjuene har opplevd å få nyttig og interessant supplerende informasjon, noe vi setter pris på å få bekreftet. Det framgår også at komiteen i intervjuene har fanget opp aktuelle faglige diskusjoner.

Kunsthøgskolen i Oslo har ingen merknader til rapporten fra sakkyndig komite og konklusjonen, som vi oppfatter som entydig positiv.

Anbefalingene fra sakkyndig komite for framtidig utvikling er relevante, konkrete og nyttige, og de vil bli fulgt opp i kommende handlingsplaner.

Med vennlig hilsen

  
Jørn Mortensen  
Rektor

  
Britt Wold  
Seniorrådgiver